

Прилітайте, лелеки, до 240-річної споруди...

Зустрічаю днями в Іллінцях свого колишнього сусіда Сергія Крижанівського, який є очільником первинного осередку ГО «Ми – вінничани».

- О-о, добре, що побачились, бо мав телефонувати. Завтра біля колишнього костелу подія, яка може пресу зацікавити.

Що має відбуватися біля будинку, який в місті називають костелом, я в загальних штрихах уже знав з інших джерел, але після цього повторного запрошення, незважаючи на заплановану надзвичайну зайнятість наступного дня, вирішив неодмінно побувати в тому історичному місці. І не пошкодував...

6 стор.

Оголошено прийом заявок на здобуття премії імені Степана Руданського

З метою підтримки та заохочення письменників, дослідників, творчих колективів та виконавців, що популяризують твори сучасних українських письменників-гумористів та творче надбання Степана Руданського, комунальної організації «Вінницький обласний центр народної творчості» до 1 грудня 2024 р. здійснюється прийом заявок на здобуття Всеукраїнської літературно-мистецької премії ім. Степана Руданського.

Право висунення кандидатів на здобуття премії належить творчим спілкам, організаціям, установам, навчальним закладам, редакціям

шлях Степана Руданського; творчих колективи, які мають високий виконавський рівень та популяризують творчість Степана Руданського та сучасних авторів гумору; окремі виконавці, які мають високий виконавський рівень, активно пропагують гумор та сатиру, а також творчі традиції С. Руданського.

будття премії (додаються 2-3 кольорові фото колективу та керівника/претендента); від творчих колективів та окремих виконавців – цифрові відеозаписи концертних програм (2-3 твори), відгуки у медіапросторі щодо виступів, супутні фотографії (за наявності); від письменників та дослідників – видання у трьох примірниках (художня книга, статті, нариси, есе, наукові розвідки тощо), ксерокопії публікацій/відгуків у медіапросторі, рецензії (за наявності)... Детальну інформацію можна знайти на сайті Вінницької обласної військової адміністрації.

Заявку учасника та конкурсні роботи надсилати на адресу комунальної організації «Вінницький обласний центр народної творчості»: 21050, м. Вінниця, вулиця Архітектора Артінова, 33 (електронна адреса: vin_ocnt@ukr.net, vin_ocntmet@ukr.net) або Новою поштою, заздалегідь проконсультувались із відповідальним працівником центру Гвоздинською Оксаною Іванівною за тел. 098-9552462.

За інформацією Вінницької ОВА

газет і журналів, громадським об'єднанням.

На здобуття премії можуть висуватися письменники, у творах яких продовжуються творчі традиції Степана Руданського; дослідники (журналісти, краєзнавці, культурологи, музейні працівники, науковці), які ґрунтовно вивчали та досліджували життєвий та творчий

На здобуття премії подаються, зокрема, заявка (клопотання) про присудження премії у довільній формі з зазначенням контактних даних, конкурсні роботи та коротка характеристика творів, також коротка творча біографія претендента за підписом керівника підприємства, установи, організації, що рекомендує претендента на здо-

Наш земляк виборов «золото» в Казахстані

21 вересня в казахстанському місті Атирау завершився престижний міжнародний турнір із вільної боротьби серед чоловіків – «Oil Capital Cup». Українська команда показала чудові результати, завоювавши п'ять медалей, три з яких золоті.

Одним із переможців турніру став випускник Ободівської спортивної школи, що в Гайсинському районі, майстер спорту України міжнародного класу Вадим Куриленко, який змагався у ваговій категорії до 74 кг. Він виграв усі чотири поєдинки, здобувши золоту медаль у своїй категорії.

У Калинівці збудували укриття для дошкільнят і добудовують біля ліцею в Черепашинцях

У Калинівці завершилося будівництво ще одного укриття, тепер діти можуть відвідувати дитячий садок №3. Також триває будівництво укриття у ліцеї села Черепашинці.

«Цього укриття ми очікували з нетерпінням. Адже від початку повномасштабної війни ми не працювали на повну потужність. З дітками працювали дистанційно і по три години зранку у нас проходили зустрічі, під час яких ми проводили заняття. А тепер ми маємо можливість працювати з дітками. Вже двадцять вісім наших вихованців повернулися у свій дитячий садок. Думаю, що кількість дітей ще збільшиться, коли батьки дізнаються про наше відкриття. Дякуємо усім, хто брав участь у будівництві. Укриття невелике, але дуже зручне і затишне. Діти із задоволенням спускаються в нього, їм подобаються розписи на стінах, і вони навіть просять піти й знову подивитися на метеликів, - розповідає директорка закладу дошкільної освіти №3 Оксана Богданова.

В укритті є два виходи, внутрішня вбиральня, змонтовані системи опалення та вентиляції. Є необхідний запас ліків та продуктів. Укриття облаштували новими ме-

блями, створили комфортні умови для дітей.

«Ворог не заспокоюється, щодня обстрілює територію України, тому ми маємо дбати про наших дітей. І ми не припиняємо роботу та вже на повну потужність триває будівництво ще одного укриття – у ліцеї с.Черепашинці. Традиційно більшу частину робіт ми виконуємо власними силами, тому дякуємо усім хто долучається до доброї справи та надає нам допомогу в будівництві укриттів для наших дітей», - каже Калинівський міський голова Василь Поліщук.

Фото з сайту Калинівської міської ради

3 питань реклами звертайтеся за телефоном 066-895-30-93

Відважному гранатометнику навіки двадцять три...

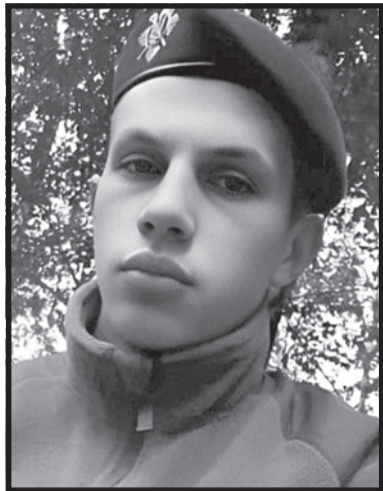
Знову важка втрата спіткала Студенянську громаду і всю Україну - російські окупанти забрали молоде життя нашого земляка Дениса Олеговича Гобжили, жителя села Кукули.

Денис Гобжила був солдатом, гранатометником механізованого відділення. Контракт на військову службу підписав у липні 2020 року.

Три місяці воїн вважався безвісти зниклим. Але, на превеликий жаль, офіційно підтвердилася звістка про те, що Денис Гобжила поліг за Україну 8 червня 2023 року в районі населеного пункту Іванівці Донецької області.

«Студенянська громада провела в останню земну дорогу мужнього захисника, патріота, військовослужбовця-солдата Гобжилу Дениса Олеговича, жителя с. Кукули, який народився 11 квітня 2001 року в с. Вигода Біляївського району Одеської області, — повідомили на сторінці громади. — Великий патріот України, він любив своїх батьків, свою землю, народ, Батьківщину, тож вірою і правдою служив їм...»

На жаль, його молоде життя обірвалось, він був непохитним захис-

ником українського народу, стояв на захисті незалежності, єдності і процвітання нашої держави, заради щасливого майбутнього наших дітей. Від Студенянської сільської ради та жителів громади висловлюємо щирі співчуття рідним, побратимам, односельчанам, друзям, усім, хто знав загиблого».

Вічна пам'ять і слава Герою. Щирі співчуття родині та близьким.

Двічі став на захист України

Знову сумна звістка надійшла до Калинівської громади. Від важких опіків, отриманих під час бойових дій, помер у шпиталі відважний захисник Олександр Черноусов.

Народився Олександр Черноусов 1 лютого 1980 року в Калинівці. Певний час родина мешкала в с. Іванів, згодом переїхала на станцію Липовець, де Олександр навчався у школі села Росоша Липовецького району. Пройшов строкову службу, вивчився на газозварювальника...

Після армії Олександр переїхав жити в Сальник, де зустрів свою долю та почав облаштовувати родинне гніздечко. У 2014 р. був мобілізований до війська і два роки захищав рідну землю від російських окупантів.

Вдруге на захист України Олександр Черноусов став на початку березня 2022 року. Під час одного з боїв був важко поранений, але після операції та лікування знову став у стрій та повернувся до побратимів.

До останнього свого подиху воїн залишився вірним присязі та Укра-

їні. У полеглого Героя залишилися мама, дружина, двоє синів та сестра.

16 вересня відважний захисник Олександр Черноусов на щиті повернувся до села Сальник на вічний спочинок.

Щирі співчуття рідним та близьким. Вічна шана і світла пам'ять Герою.

Тростянецьчина знову в жалобі

Майже рік була невідомою доля нашого земляка, мужнього воїна Олександра Олеговича Солов'я з села Капустяни Тростянецької громади. На жаль, сподівання на краще не виправдалися, натомість підтвердилась інформація про загибель відважного захисника.

«5 жовтня 2023 року, захищаючи територіальну цілісність та державний суверенітет України, гранатометник 3-го десантно-штурмового відділення 1-ї десантно-штурмової роти 2-го десантно-штурмового батальйону в\ч А0224, солдат ЗСУ Олександр Соловей загинув на Покровському напрямку фронту», — повідомила голова Тростянецької селищної ради Людмила Червонецька.

Висловлюємо щирі співчуття родині, близьким, друзям загиблого воїна Олександра Олеговича Соло-

в'я, який віддав життя за Україну і якому тепер навіки лише 32 роки. Вічна пам'ять та слава Герою.

Попрощалися з воїном, який загинув рік тому

У селі Дзюньків Погребищенської громади 18 вересня 2024 р. провели в останню путь мужнього Героя Ігоря Пастушенка. На превеликий жаль, через рік після зникнення воїна на полі бою підтвердилась інформація про його загибель.

Ігор Андрійович Пастушенко народився 1 червня 1993 р. та виріс у селі Дзюньків. Навчався в Дзюньківській школі, у Вінницькому технічному коледжі здобув професію автомеханіка-електрика. Переїхав у с. Кисляк Гайсинського району, де створив родину та працював на підприємстві ТОВ «ПК «Зоря Поділля». Звідти 1 липня 2022 р. був призваний на службу до ЗСУ.

«Ігор був люблячим батьком, си-

ном, чоловіком, братом, чесним та відданим своїм друзям та особливо своїй країні, завзято, сумлінно і героїчно захищав її. 28 вересня 2022 р. отримав перше важке поранення на сході України, після тривалої важкої реабілітації знову повернувся на схід для виконання свого військового обов'язку. Потім був направлений на військове навчання в Німеччину. Після повернення уже в складі 82-ї бригади десантно-штурмового війська пройшов навчання в сержантському корпусі. В кінці червня був відправлений до Запорізької області для захисту нашої держави, де повернувся до складу 80-ї бригади ДШВ. 19 вересня 2023 р., будучи головним сержантом

взводу, зник безвісти при виконанні бойового завдання під час воєнних дій в Запорізькій області», — розповіли на сторінці громади.

Вічна слава Герою! Щирі співчуття рідним та близьким.

Він багато чого не встиг...

Вінничанин Юрій Антонок мобілізувався до Збройних Сил України на початку повномасштабного російського вторгнення. Воював у підрозділі радіоелектронної боротьби 22-ї окремої механізованої бригади на Донецькому напрямку. В одному з боїв життя воїна обірвалося. Це сталося 19 грудня 2023 року поблизу с. Кліщівка Бахмутського району. Оборонцю навіки 31 рік...

Це неймовірно важка втрата, кажуть побратими та командири Юрія. У війську він вирізнявся волевітим характером, був відповідальним, старанним та ініціативним.

Народився Юрій Антонок у Вінниці 4 квітня 1992 р. Після 9 класів 29-ї школи здобув фах газоелектрозварника у Вищому професійному училищі №7. Самостійно освоїв

ще й мулярську справу. До великої війни свої вміння застосовував у будівництві.

«Чимало новеньких багатопроверховок у Вінниці сьогодні зберігають тепло рук Юрія. Він дуже любив те, чим займався. Будівництво було для нього і справою життя, і захопленням, — розповідає сестра полеглого воїна Людмила. — Мріяв звести і власний будинок. Вже навіть змурував стіни, але завершити задумане завадила війна... Життя Юрія обірвалося надто рано. Він багато чого не встиг... Але зумів залишити про себе гарну пам'ять, яка житиме вічно у серцях тих, хто його любив...».

Церемонія прощання з воїном Юрієм Антоном відбулась 15 вересня. Поховали захисника на

Алеї Слави Сабарівського кладовища.

Щирі співчуття рідним та близьким. Вічна пам'ять і слава Герою!

У Вінниці поховали захисника-добровольця

Павло Присяжнюк добровольцем став на захист України на початку повномасштабного російського вторгнення. У званні молодшого сержанта воював у складі 59-ї окремої мотопіхотної бригади ім. Якова Гандзюка на Донецькому напрямку. Під час виконання бойових завдань вирізнявся неабиякою військовою майстерністю, за що у мінометному батальйоні був призначений командиром підрозділу та нагороджений високою відзнакою — нагрудним знаком «За вірність у військовій службі» III ступеня. Свій останній бій оборонець прийняв 8 вересня поблизу міста Гіркин Курахівської громади. Йому було лише 42 роки...

Народився Павло Дмитрович

Присяжнюк 4 січня 1982 р. в селі Сутиски, а невдовзі його родина переїхала на Херсонщину. Там у с. Комишани закінчив 9 класів, здобув у Херсонському професійно-технічному училищі фах будівельника. Проте все своє життя присвятив виготовленню друкованої продукції, займаючись версткою в одному зі столичних видань. Останні роки жив у Вінниці. У воїна залишився 13-річний син.

«Коли розпочалось повномасштабне вторгнення, Павло відразу записався до війська, хоча до того жодного досвіду служби не мав. Він вважав захист Батьківщини своїм обов'язком і жодного компромісу не розглядав, — розповідає дружина полеглого Героя».

Церемонія прощання з Павлом Присяжнюком відбулась 12 вересня. Поховали воїна на Алеї Слави Сабарівського кладовища.

Вічна слава Герою! Щирі співчуття його рідним та близьким.

Життя Героя обірвалось у шпиталі

У Вапнярській громаді провели в останню дорогу відважного воїна Миколу Гонтарука.

Микола Олександрович Гонтарук народився 11 жовтня 1995 р. у Вапнярці. Закінчив тамтешню школу №1, здобував професійну освіту в Бершадському професійному училищі.

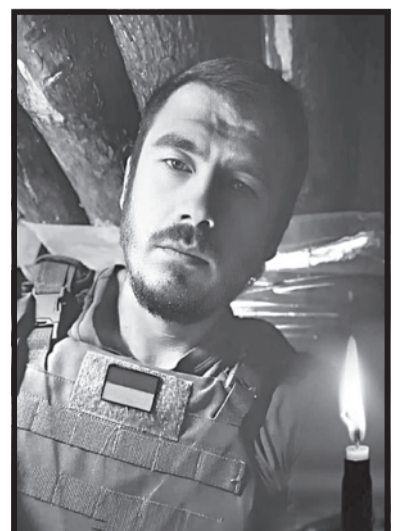
«Микола ріс у турботливій сім'ї, де завжди підтримували та оберігали. Без сина залишились батьки, які більше ніколи не зможуть обійняти свою кровинку. Без брата залишились дві сестри — Єлизавета і Дарія, які завжди могли розраховувати на його захист і доброту. Найбільшою ж любов'ю та гордістю для героя був 11-річний син Артем, який тепер залишився без свого батька», — зазначили на сторінці громади.

«Микола був відважним, справе-

дливим, мав добре серце. Більше 40 днів без змін, без ротацій він вистояв у важких щоденних умовах. Брат ніколи не відступав, його сила волі та віра дійсно були незламними», — згадує сестра полеглого воїна Ліза.

На захист України Микола Гонтарук став 12 грудня 2023 року. Як майстер-номер обслуги 2-го мінометного взводу мінометної батареї він виконував свою службу з відданістю та гідністю. На жаль, його життєвий шлях обірвався 6 вересня 2024 року в Дніпропетровській багато профільній клінічній лікарні, де він помер під час лікування від отриманих поранень.

Висловлюємо щирі співчуття родині захисника. Вічна слава і світла пам'ять Герою!

Відбудова та відновлення. Якою буде Україна майбутнього

Україна має створити власну модель відновлення з використанням кращих світових практик та сучасних цифрових інструментів, вважають у партії «Слуга Народу»

Як пояснили в партії «Слуга Народу», військова агресія росії проти України зруйнувала та продовжує руйнувати українську економіку, енергетику, інфраструктуру та життя людей, перетворює на попільні цілі міста. За оцінками Світового банку, вартість реконструкції та відновлення України на цей момент сягає рекордні 486 млрд доларів. І це не остаточні цифри. Найбільше від російського вторгнення постраждали дорожня та житлова інфраструктура. Щонайменше 23 тис. км доріг пошкоджені або знищені, 55 млн метрів квадратних житла по всій Україні так само зруйновані або пошкоджені. Фактично росіяни за два роки війни знищили стільки, скільки Україна будувала п'ять років до цього.

«Відбудова та відновлення України має здійснюватися за принципом «для людей» — партія «Слуга Народу»

Війна змусила мільйони українців залишити свої домівки, і сьогодні ці люди опинилися в надзвичайно складному становищі. Тому питання відбудови та відновлення України сьогодні є одним із ключових для суспільства та держави.

І зараз ми маємо унікальну можливість для створення не лише нової інфраструктури та житлового фонду, а й прогресивного міського середовища з урахуванням сучасних тенденцій і новаторських підходів.

«Відновлення — це не крок назад до того, що було, а поступальний, постійний рух вперед. Україна вже ніколи не буде такою, якою була раніше — вона має стати кращою», — вважає очільниця партії «Слуга Народу» Олена Шуляк.

Драйвери відновлення

У партії «Слуга Народу» вважають, що євроінтеграція, цифровізація й участь суспільства в ухваленні рішень на всіх рівнях — три глобальних фундаментальних зміни, які вже відбулися в країні та визначають наше майбутнє, зокрема й впливають на процес відбудови та відновлення.

Євроінтеграційні зміни
За словами очільниці партії «Слуга Народу» Олени Шуляк, прагнення інтегруватися до Європейського Союзу вимагає істотних змін законодавства, підходів та стандартів, зокрема в питанні енергоефективності, доступності, безбар'єрності та інклюзії, використанні будівельних матеріалів і технологій. І зараз урядовці та парламентарі, в

тому числі й народні депутати від партії «Слуга Народу», посилено працюють над цими змінами.

Так, наприклад, триває реформування житлової політики. В Україні понад 600 тис. людей стоять у черзі на отримання квартири, понад 6 млн переселенців, які потребують вирішення житлового питання. Водночас старий Житловий кодекс, розроблений ще 40 років тому, зовсім не відповідає сучасним викликам. Тому законопроект «Про основні засади житлової політики», серед основних принципів якого — забезпечення житлом незахищених верств населення та впровадження механізму соціального житла, може вирішити це питання.

Крім того, зазначають у партії «Слуга Народу», в Україні діє державна програма доступного кредитування житла «ЄОселя». Іпотечна ставка за цією програмою — 3% для пільговиків: військових, лікарів, учителів і науковців, та 7% — для інших охочих. Втім, голова партії «Слуга Народу» Олена Шуляк вважає, що програма не зовсім задовольняє потреби всіх людей, яким необхідно вирішити житлове питання, і умови «ЄОселі» треба удосконалити: «Йдеться про зменшення у два рази кредитної ставки за програмою та розміру першого внеску, дозволу кредитувати

житло, якому понад 3 роки, а також будинки в сільській місцевості».

Цифровізація

У партії «Слуга Народу» зазначають, що друга фундаментальна зміна — це цифровізація країни. Наша країна вже використовує передовий досвід електронних інструментів, починаючи від допомоги постраждалим через додаток «Дія» та закінчуючи цифровими рішеннями для оцінки збитків, завданих війною інфраструктурі та майну населення. Тривалий час Україна потерпала від системної корупції у сфері будівництва. І саме переведення в онлайн усіх процесів державного регулювання в цій сфері допомагає забезпечити максимально прозору та успішну відбудову.

«Відновлення — це поступальний, постійний рух вперед. Україна вже ніколи не буде такою, якою була раніше — вона має стати кращою», — голова партії «Слуга Народу» Олена Шуляк

Як приклад успішного цифрового інструменту відновлення в партії «Слуга Народу» наводять систему DREAM, яка забезпечує цифровий маршрут для кожного проєкту відбудови, надає можливості для управління та контролю на всіх

етапах. Ця система побудована за принципом «усі бачать все», забезпечує доступ до відкритих даних та формує атмосферу довіри з боку всіх учасників відбудови.

Найбільш відома серед українців, які постраждали від військової агресії росії, програма «Відновлення» також не працює без цифрових процесів. Вже понад 680 тисяч українських сімей подали через «Дію» інформацію про пошкоджене або зруйноване житло, було оформлено 8 тис. житлових сертифікатів, 3 тис. з яких уже обміняли на нові домівки.

«Сьогодні відновлення України не можливо уявити без «цифри». З часом цифровізація увійде в усі процеси, які пов'язані з плануванням відбудови, з громадськими обговореннями та з процесами прийняття рішень, і взагалі весь процес реалізації проєкту від створення до його завершення буде проходити через цифрові інструменти», — вважає голова партії «Слуга Народу» Олена Шуляк.

Суспільна довіра та взаємодія
Як зазначають у партії «Слуга Народу», Україна наочно продемонструвала, що успішна співпраця держави та громадянського суспільства може забезпечити трансформаційні зміни. І влада має запровадити таку систему, яка дасть змогу громадянам і громадам докластися до всіх напрямків відновлення, від низового до найвищого рівня.

«Уже зараз, щоб процес відновлення був максимально ефективним, понад 200 громад розробляють свої програми комплексного розвитку — оцифровані, покрокові плани дій відновлення, які пройшли обговорення громадськістю», — розповіла очільниця партії «Слуга Народу».

Гірко плаче душа...

У нашому селі Комарівці Барської громади відкрито Алею пам'яті. Першими до світлин Героїв-земляків підійшли їхні рідні...

Світлій пам'яті мужніх воїнів Олега Щепанського, Руслана Щепанського, Ігоря Брекотніна, Романа Мазура присвячую свій вірш.

...О, як же вони пригортались
до рідних світлин...
Торкалися рук і обличчя. Так кралялось серце,
боліло, кричало...
Брат, чоловік, внук, тато і син.
Проклята московія в нас найдорожчих
забрала...
Голубкою сивою мама горнулася: „Син...“
Дружина вдивлялася в очі: «Єдиний...»
Найкращий, єдиний...
І брат зі сльозами: „Тепер залишився один...“
І, Ромчику, ти... Воїн. Герой. А в душі така
світла дитина...
Донька героя: „Тату, татусю... Ця зустріч...“
А мала ж би бути не тут...
Ми ж мали планів багато-багато з тобою...
Харків, Дебальцеве, знову палає Бахмут...
І стукає пам'ять щоразу у серце журбою...
А небо... Воно таким синім, високим,
безмежним було.
Ви, Воїни Світла, тримаєте небо над нами.
Боже, схили над Україною світле і мудре чоло.
Бачиш наш біль і біду, нашу відвагу і рани...
Слава Україні! Героям слава!
Тамара ВАКУЛОВСЬКА
Барська громада

Війна за Україну завершена! Розпочалась війна за росію!

Рік тому в ці дні почалась Авдіївська операція. Дві надпотужні елітні армії плюс повноцінний армійський корпус і десятки різного приданого влаштували нам справжній армагедон. За цей рік деякі підрозділи противника стирались ледь не до нуля по 2-3 рази і знову поповнювались. Інколи вони чисельно переважали нас в 3-5 разів, при штурмі Новгородівки — разів у 15. Але ми вистояли! Зараз противник переважає всього десь у 2-3 рази, можна «бодатись».

Чи була можливість втримати територію? Ніякої, занадто велика перевага. Чи змінять стратегічно ще якісь можливі територіальні здобутки ворога? Вже ніяк!

Для нас єдино правильним рішенням було направляти противника в потрібні нам місця. Так ми і робили. Результат — 40 км пішки лісопосаdkoю вздовж залізничі по каскаду висот, що прострілюється з усіх боків, стали противнику справжньою дорогою смерті. В пікові дні ворог залишав на цій дорозі по батальйону «двохсотих-трьохсотих».

Так, операція ще не закінчена, ворог ще жене своїх дурнів на м'ясні штурми. Хто відмовляється — отримує кулю в голову від командирів. Але вже можна констатувати — територіальні перемоги стали для противника пірровими. Ворог тут стерся!!!

І отримав у бочину під Курськом! Курськ змінив все. ЗСУ вистояли і не лише зберегли сили. Ми стали ще сильнішими. Стали нахабними і борзими. Все, як світ любить. Хто тепер сумнівається, що Україні бути? Впевнений, що і серед москалів такі думки вже не приходять.

Проте ми ще не відбилися. Попереду дуже важка зима. І ми готуємось. Але хто сказав, що ми тепер не здатні зробити цю зиму ще важчою для ворогів? А там зими — не те що наші. Та й мережі трансформаторів у московії в рази слабші. Гепнеш один, і кілька областей потухли...

Ми розкачали власне виробництво зброї. У липні цього року ми запустили по них більше дальніх дронів, ніж вони по нас. І далі набираємо оберти. Робимо своє і вимагаємо в партнерів. Дуже правильна тактика.

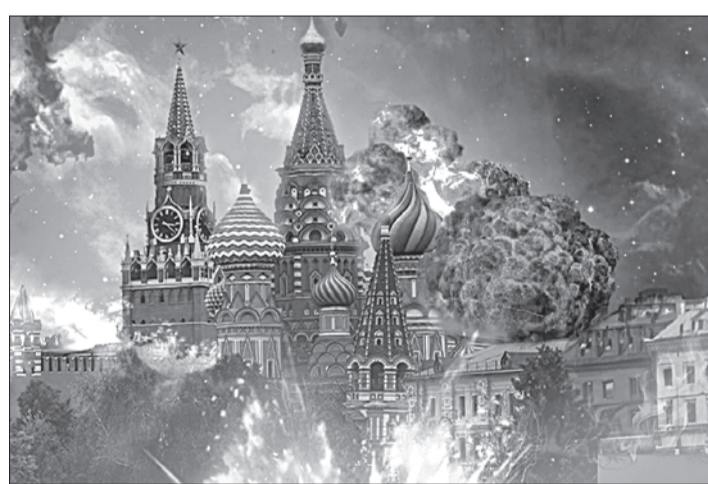
Україна довела свою суб'єктивність і навчилася грати за правилами джунглів. Саме тому чисто випадково в день візиту нашого міністра оборони Умерова в США по москві полетіла рекордна кількість ударних дронів. А могли б полетіти на нафтові термінали... Хто тепер цього не розуміє?

Чи не розуміє Лукашенко, що ми тепер здатні за одну ніч загнати його економіку в кам'яний вік? Тому він єдиний, хто не боїться збивати москальські шахеда.

Тому наразі головний біль наших американських партнерів — як і де нас зупинити? Наші «друзі» прекрасно усвідомлюють, що значить програш для москалів, і бояться цього, як вогню. Століття тому США почали будівництво для Сталіна тисячі військових заводів, забираючи в оплату в тому числі і кривавий український хліб. У 1991 році Буш, як ошпарений, летів у Київ і просив нас не розвалювати совок. Такі реалії цього світу...

Але ж і не допомагати нам вони не можуть, адже цього вимагає соціологія їхніх виборців. Тому і крутяться, як вуж на сковородці, зі своїми ескалаціями. З цієї ж причини заметушилися всілякі БРІКСи, кожен сплешить зі своїм планом миру.

А тут ще й ціни на нафту полетіли вниз,

ніхто не бажає зменшувати квоти, перспективи такі собі, а бюджет москальський давно без резервів, як тепер фінансувати війну? Країна, яка колись була в Великій Вісімці, перетворилася на велику китайську шістку...

Тому всі так поспішають посадити нас за переговори. Світ боїться програшу москви.

А кожному з нас важливо зрозуміти головне: поки жива росія, вона намагатиметься нас знищити! Не владу, націоналістів, україномовних чи ще когось — усіх нас і державу загалом! Так, як не може бути Русі без Києва, так і не зможе жити росія, поки нас не поглине. Або ми їх, або вони нас...

Тому хоч Україна щодня хоронить своїх синів-Героїв, а кожен із нас ризикує не вернуться додому, в пам'ять про загиблих і для майбутніх поколінь важливо не зупинитись на півдорозі.

Пора навчити світ не боятись гопників! Ми — навчилися!

Слава Україні!

**Сергій ОСТАПЕНКО,
воїн ЗСУ**

Ми хочемо миру! Ми – мирна нація!

Нас вбиває росія! Чому маємо втрачати саме ми? Щодня українці втрачають. Втрачають! Як би ми не хотіли, щоб усі вижили, але ми втрачаємо, на жаль... Щодня матері втрачають своїх рідних синів та доньок на цій клятій війні. Щодня українські дружини втрачають своїх коханих чоловіків. Щодня сестри втрачають братів. Щодня дітки втрачають батьків. Щодня! Щодня біль, сльози, горе, розпач, біда, сум, плач, крик, нещастя, жах... у таких родинах. І чим їм можна допомогти? Рідних людей вже навечно забрала війна, і їх не повернути ніколи. Ніколи! Також страшне слово.

Як жити тим, хто втратив? Хто про них подбає після смерті рідних їм людей? Хто їм їх поверне? Хто покладе цьому кривавому і нелюдському лиху і злу край? Чому боліти має простих, а багатих то не стосується? Чому українці повинні втрачати? Чому прості люди страждають? Чому ми? Чому Україна не може жити спокійно і під мирним небом? Що ми зробили тій росії? Що ми зробили тим росіянам? Чому вони приперлися на нашу землю? Кому це вигідно? Дайте хтось свідому відповідь і врятуйте нас усіх, врятуйте наші життя. Ми хочемо жити, а не виживати! Ми маємо право жити, а не щоб нас знищувала інша нація!

продовжуємо втрачати. Як вижити і вціліти нам? Ми є «рецепт спасіння»? Допоможіть!

Неможливо жити і не думати про тих, хто на фронті! Неможливо! Ми не знаємо, як люди вмюють жити, щоб не відчувати що в країні війна? Ми так не вміємо, і наші помічники так не вмюють. Ми хочемо допомогти, щоб швидше настала наша перемога. Але чомусь ми не бачимо кінця-краю цієї війні... Чомусь дуже важко йдуть будь-які збори по допомозі ЗСУ.

Багато волонтерів і фондів пишуть у соціальній мережі Фейсбук

про те, що збір став, що надходжень немає, що ніяк не можуть зібрати певну суму, щоб придбати те, що воїни заговорили. І як допомогти? І ми не встигаємо... Ми не встигаємо допомогти. Бо там – війна, яка не чекає. Війна, яка руйнує та нищить. І війна практично у тих, у кого там на передовій хтось є, хтось із сім'ї, хтось із друзів, хтось із знайомих, а для інших війни немає. В основному ці люди все і тягнуть. Є й такі, у кого там немає нікого, але вони за своїм патріотичним покликком просто не можуть бути в стороні і допомагають. Є ті, хто за станом здоров'я не може бути бійцем, але він став воїном тилу і допомагає

також, але він не «ждун», він не чекає, що хтось зробить добру справу, він сам допомагає.

Ми щиро вдячні тим українцям, які довіряють нашому волонтерському екіпажу і які допомагають усіма силами ЗСУ. Наші вірні помічники – це мешканці та волонтери с. Конева на чолі з старостою села Оленою Онофрійчук, с. Садова, с. Сліди на чолі з старостою

села Іриною Максимчук і с. Шендерівка: Олена Войцех, Тетяна Савицька, Маргарита Пийвода, Лариса Скрипник, Лариса Черепуляк, Марина Крохмалюк та ін.; В'ячеслав Доброводський, Лариса Конарська, Світлана Коновалова, Світлана Ковальська (Англія), Тетяна Басенко, Тамара Кашук, Альона Кордонська, Віктор Соловйчук, Інна Солодчук, Віталій Засієнко, Галина Пухліченко, пан Митя (с. Сонячне), ВЦ «Чарівна мережка» (вінницькі павучки) на чолі з Валентиною Процюк, Роман Павлик та інші небайдужі й таємні помічники. Дякуємо кожному, хто надає свою посильну поміч нашому війську, бо лише разом ми непоборна сила.

Ми хочемо миру! Ми – мирна нація! Ми живемо не задля війни, а задля миру і щасливого майбутнього наших дітей. Ми є, і ми хочемо бути! Чому хтось має вирішувати наші долі? Це вже крик душі кожного свідомого українця.

Наші реквізити для благодійної допомоги захисникам України: Приват банк 4149 6293 5038 6801.

Отримувач: військовий волонтер Володимир Іванович Пунько.

З Україною у наших патріотичних серцях!

З повагою і вірою в нашу перемогу, ваші військові волонтери Анна ЛАВРИК, Володимир ПУНЬКО, Сергій СТАНГРІТ

м. Могилів-Подільський

Чим далі – тим страшніше. В нас зароджується ненависть. Ми починаємо ненавидіти замість того, щоб любити. Бо ми хочемо, щоб наші жили. Ми хочемо! Ми хочемо всі жити! Але кляті іроди відбирають у нас найцінніше, наших кровиночок, а ми мовчимо. А ми їх нікуди не можемо сховати. Ми молимося. Ми допомагаємо. Віримо, що якщо допомагаємо ми, то хтось допоможе і нашим.

і захисниці гинуть на полі бою. Вони гинуть за нас. Вони ще самі не встигли нормально пожити, а вони вже небесні янголи, бо війна не щадить. Війна безжально видає в нас наше рідне... І в серцях зостається лише суцільна рана, яка кровоточить і яка ніколи не загоїться. Ніколи! Ми втрачаємо сенс життя – коли ми втрачаємо дітей, яких ми народили.

Скільки болю вже отримали українські жінки та і загалом українці? Хто їх зрозуміє в такому горі? Скажете, що компенсують коштами? Для чого ті кошти, коли втрачаєш найцінніше? Кому ті кошти потрібні? Хіба життя дитини можна «компенсувати» коштами? Це просто страшно. Страшно те, в який час ми живемо. Страшно те, що ми

Але це настільки оманливо, що нам просто доводиться в це вірити, щоб не опускати руки. Тому що, коли стається нещастя, то плачеш самі ти і нікому несила тобі допомогти оживити рідну людину... Таке можливо лише в казках, а ми живемо в жорстокій реальності, де захисники

Ямпільчани для захисників

До постійних потреб українських воїнів додалися сезонні – скоби, будівельні матеріали для утеплення бліндажів, засоби обігріву... Та актуальною залишається необхідність закупівлі дронів і засобів радіоелектронної боротьби.

«Звертаємося до всіх небайдужих з проханням допомогти 56-й окремій мотопіхотній Маріупольській бригаді! Наші герої та героїні захищають нашу землю і потребують вашої підтримки. Зараз ми збираємо кошти на придбання сучасного обладнання радіоелектронної боротьби (РЕБ), яке допоможе ефективніше захищати позиції та життя наших бійців. Кожна гривня має значення! Ваш внесок може стати вирішальним у збереженні життя та забезпеченні Перемоги», – закликали представники волонтерських спільнот, зокрема й на сторінці ГО «Відродження UA».

На цей клич відгукнулись небайдужі жителі Ямпільської громади. Спільними зусиллями ямпільчани під час нещодавньої благодійної акції задали для підтримки захисників 7750 гривень.

«Такою вийшла сума донатів в обмін на оксанівські смаколики, випечені сільськими майстринями! Їх реалізацією та збором коштів займались Галина Качинська та Віктор Гринчик, – повідомила лідерка ГО «Туристична Ямпільщина Мирослава Марченко. – 5000 гривень передали на РЕБ для 56-ї бригади; 2000 гривень Сергію Бартку для організації поїздки на схід; 750 гривень – вартість продуктів, пальне, супутні товари. Нехай Господь береже кожного нашого захисника! Щиро дякуємо та низько кланяємось за мирне небо над нашими головами та можливість жити і працювати для рідної України!».

Все найкраще – дітям?..

Правду кажучи, я навіть гадки не мала, що для висвітлення подій, що відбуваються сьогодні в освітянській галузі України, знадобиться ціла серія статей. Та й в мої плани це не входило. Однак Міністерство освіти і науки (МОН) явно не узгоджувало свої задуми з моїми і ледь не кожного дня видавало на гора такі «шедеври», що однієї статті виявилось замало. До того ж, швидкості, з якою установа видає нові накази, розпорядження, постанови, директиви, рішення, правки і додатки, може позаздрити навіть друкарський верстат. Правда, в цих «шедеврах» не завжди присутні здоровий глузд, логіка і адекватні думки, а про конкретику годі й казати. Але для МОН це вже давно не суттєво, бо не його працівникам те виконувати. І тим паче не міністру Оксену Лісовому та його заступникам Андрію Сташківу і Михайлу Винницькому, до яких приєдналась...

... Лілія Гриневич. Та сама Гриневич, яка очолювала МОН уряду Гройсмана і започаткувала знищення освіти в Україні. Як експерт з цього самого знищення, маючи на меті доконати залишки державної освіти, Гриневич заявила, що «Зараз маємо законодавство, яке дозволяє бути лицем чи не кожній школі в Україні». А це, виявляється, дуже великий недолік. Виявляється, лицей, єдиних навчальних закладів, де в Україні можна отримати повну середню освіту, у нас забгато. Ну кому ж як не їй це знати, бо з 2024 року екс-міністр працює на посаді проректора з науково-педагогічної роботи Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна, де розвиває педагогіку та трансформує шкільну освіту відповідно до стандартів нової української школи (НУШ). Маю підозру, що незабаром Гриневич опиниться в міністерстві. А поки що засвітилась на Всеукраїнському учительському зібранні «Конференція-2024» серед виступаючих, де повідомила про необхідність скорочення кількості лицей.

І тут Сташків, який відповідає за середню освіту, на загал заявляє, що вимоги до академічного ліцею необхідно сформулювати чіткіше, бо того вимагають на місцях. Тобто, він навіть не зрозумів, що сам відкрито визнає недоопрацювання тих вимог міністерством. Виходить, МОН напридумувало таке, що ніхто з освітян та влади на місцях не зрозумів (а я то вважала, що лише до мене не дійшло!). Тепер вкотре внесло зміни, списуючи на власне «нечітке формулювання». І це міністерство освіти, яке спершу повинно все досконало обдумати! Так ні! Ледь не кожного дня вносяться якісь зміни та доповнення, за повної відсутності стратегічного мислення. Та й тактичного теж.

Але йдемо далі і переходимо до суті змін, які призведуть до різкого скорочення кількості лицей в Україні і, відповідно, різкого скорочення можливості наших дітей отримати повну загальну освіту, а за нею – вищу. Спочатку трохи історії.

Можливо, хтось пам'ятає, що планувалось створювати лицей лише тоді, коли в паралелі є чотири класи, а громада нараховує понад 50 тисяч мешканців. І рішення мали приймати виключно обласні ради. За такою логікою, лицей могли би бути лише у Вінниці і в тих громадах, де та обора забажає. Проти цього активно виступала народна депутатка України Лариса Білозір. Пригадую, як вона з трибуни тодішньої Шаргородської райради говорила, що то є знищення освіти в селах та в маленьких містах, що на її околиці не буде жодного лицю, що діти не матимуть можливості щодня добиратись у Вінницю і де там візьметься не-

обхідна кількість гуртожитків. Вона такого не допустить. І не допустила. За активного втручання пані Білозір Верховна Рада (ВРУ) не підтримала даний законопроект.

«Громади зможуть створювати

бажанням, зможе продовжити навчання в лиці Жмеринки (якщо брати за приклад Шаргородську територіальну громаду). Формування таких лицей починається в 2027 році і остаточно закінчиться в 2030. Тобто, сьогоднішні семикласники,

РАДА
Народна депутатка України Лариса Білозір: «Старша школа повинна бути доступна для більшості школярів»

які муситимуть залишити приміщення, в якому вони навчались, тому що там знаходиться лицей. В містах то не є проблемою, а в сільських громадах з великою розгалуженістю сіл буде справжня біда. Чи під лицей будуватимуть нову будівлю, що виглядає, як повний маразм?

А що буде з лицями, котрі вже працюють за відповідним профілем, як от фізико-математичний або, скажімо, гуманітарний? Чи їх теж ліквідують, якщо там менше учнів, ніж гласить Закон?

Тут я остаточно заплуталась, бо запитань ставало все більше і ніякий Гугл мені не допоміг. Не допомогли досвідчені директори шкіл, вчителі-предметники, представники місцевої влади і навіть депутати. Ніхто не зміг пояснити, як то все буде відбуватися на практиці, і знайти якусь конкретику я теж не змогла. Тобто, знову «нечітке формулювання»?

«Чітко» відомо лише одне: під гаслом «Все найкраще – дітям!», горе-реформатори таки позакривають все, що не відповідатиме їхнім видумкам. Тоді батькам доведеться везти дітей досвітками в Жмеринку. Втім, безумовно, переважна більшість школярів після дев'ятого класу виїде за кордон, щоб отримати повну середню освіту там, або будуть освоювати професійні навички в коледжах (училищах, технікумах) в Україні. Маю дуже великі сумніви, що хтось захоче залишити своїх нащадків в пансіонах у такий тривожний час. Чи є гарантія, що в 2027 році у нас в країні все налагодиться і буде спокійно? Чи в 2030?

Навіть не мрійте, що це ще не зараз, що влада до цього часу може змінитись і ваших дітей то не торкнеться. Торкнеться, це й як! Вже скорочується кількість лицей, за яку проголосували депутати міських та сільських рад. Вже закладаються зміни в бюджеті. Вже впроваджуються трансформації, які потім відмінити буде просто нереально. Як приклад, маємо НУШ, яку так не скасували.

А місцеве самоврядування стало таким собі безправним виконавцем. Не хочете слідувати Закону і скоротити мережу лицей – не скорочуйте. Ваші депутати за це проголосували – чудово. Але фінансування від держави ви не отримаєте. Жодної копійки. Навіть на зарплату вчителям. Утримуйте коштом бюджету громади, що насправді абсолютно нереально.

... Війна не вічна. Вона обов'язково закінчиться. То чому б не закривати лицей, а давати можливість українській дитворі отримати доступну державну безкоштовну якісну повну середню освіту. Оголосити в усіх усюдах «Рідні наші, повертайтеся додому! Ми від-

криємо для вас школи, лицей, гімназії! Ми дамо вам усі можливості вчитись! Тільки повертайтеся! Ви – надія України, її майбутнє, і без вас жодна перемога немає сенсу!». І вони обов'язково повернуться.

Натомість наша влада відкрито робить все, щоб лишити Україну проголошуючи, що народжуваність падає, демографічна ситуація плачевна, кількість дітей стає все менше і менше. Хоча, переглядаючи офіційну сторінку МОН у фейсбуці, бачу там лише щасливі, веселі обличчя і немає жодного натяку на той жах, який насправді відбувається в освітній галузі. Ну, хіба що, в коментарях...

До речі, усе це стосується лише державної освіти і комунальних навчальних закладів. Приватні працюватимуть за власними законами, оскільки, поряд з державною субвенцією, мають окрему систему фінансування. І, як не дивно це звучить, заможні зможуть навчатись в Україні. А ті, хто не матиме достатньо коштів, муситимуть їхати за кордон, бо там дешевше або, взагалі, безкоштовно.

Те, що мої передбачення мають під собою підставу, свідчить ситуація в столиці, де в приватних школах цього року в середньому на 25-30% більше учнів, порівняно з минулорічним сезоном, і це – найкращий показник із початку повномасштабного вторгнення. Допускаю, що таке не лише в столиці. Але наше міністерство аналогічне становище повністю влаштовує, бо головна ціль МОН – закрити якомога більше державних (комунальних) навчальних закладів і якомога більше коштів зекономити. Інтереси українських дітей тут, очевидно, не враховуються!

Про професійні лицей, які раптом стали називатись «професійними коледжами», я поки що промовчу. То для мене суцільні знаки питання. Де візьмуться кошти, яких потрібно сила-силенна, спеціальні приміщення, фахові програми, висококваліфіковані спеціалісти? Куди подінуться профтехучилища і технікуми та якою буде їхня роль в освітньому процесі? Чому цим питанням, знову ж таки, не займаються спеціалісти з відповідною освітою?

...На сьогодні зміни до Закону ще не були проголосовані Верховною Радою України. Однак, судячи з того, які директиви щодо реорганізації навчальних закладів спускаються на місця, міновіти впевнені, що народні обранці ті зміни обов'язково підтримають. Мабуть, вже домовились. Ну куди ж у нас без догворняків...

(Далі буде)

Інна ФРІДКІНА

м. Шаргород.

СЕРПІНЕВА
ОСВІТА РУХАЄ СВІТ 2024

LIVE

14:30—16:00

**ПРОФІЛЬНА:
РЕФОРМА
СТАРШОЇ ШКОЛИ**

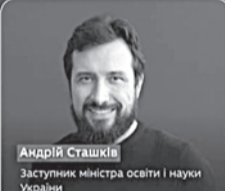
Як сприяти індивідуальному вибору учня і його супроводу в побудові майбутньої кар'єри? Як буде відбуватися пілотування старшої профільної школи?

МОДЕРАТОРКА

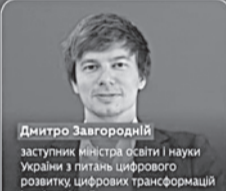

Лілія Гриневич
Проректорка Харківського національного університету імені Каразіна, голова правління ГО «Ре Освіта», міністерка освіти і науки 2016–2019 рр.

СПІКЕРИ

Андрій Сташків
Заступник міністра освіти і науки України

Дмитро Завгородній
заступник міністра освіти і науки України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації

То які «позитивні» зміни з такими реформаторами?

лицей! В Законі про загальну середню освіту скасовано неприпустиму норму, що лицей існують лише в містах від 50 тис. мешканців! Старша школа повинна бути доступною для більшості школярів!

Крім того, замість вимоги чотирьох паралельних класів в лиці, до другого читання внесли зміни, що класів може бути два на паралель. А у тіло законопроекту увійшла моя правка про зняття обмежень кількісного наповнення старших класів (Раніше пропонували не менш 25 учнів), - писала Лариса Миколаївна на своїй сторінці в соціальній мережі Фейсбук влітку 2021 року.

Наразі, згідно з Законом України «Про повну загальну середню освіту», лицей повинен мати не менше, ніж два класи. Однак пан Сташків вирішив, що «така вимога не дозволяє якісно реалізувати вибір освітніх траєкторій і не відповідає суті поняття «академічний лицей», про що розповів на серпневій Конференції-2024. Тому вкотре внесли зміни до Закону про загальну середню освіту.

Відповідно цих змін, в лиці, де діти зможуть отримати повну загальну середню освіту, має бути чотири десяті, чотири одинадцятих і чотири дванадцятих класи, не менше, як по 25 учнів в кожному. Якщо ж в громаді стільки не набереться, лицю не буде. А дитина, за

які вчаться за програмою НУШ, стануть першими, хто в 2027 підуть в десятий клас та матимуть можливість вчитись в такому навчальному закладі.

Заступник міністра підкреслив, що лицей мають бути обов'язково відокремлені від початкових шкіл та гімназій, крім винятків, які визначатиме уряд. І, звичайно, «у МОН прагнуть затвердити положення про лицей, щоб зафіксувати мінімальні вимоги щодо вибору предметів, безпечного та інклюзивного середовища, харчування, підвезення, проживання учнів у пансіонах».

Впевнена, то положення буде таке саме далеке від реальності, як далеке від неї обіцянки МОН. Бо вже маємо за приклад НУШ, оснащення якої практично цілком і повністю лягло на плечі учителів, батьків та місцевих органів влади. Отже, є цілком обґрунтована думка, що нормальних доріг не буде, достатньої кількості шкільних автобусів не буде, достатньої кількості пансіонів (гуртожитків), які відповідали б певним вимогам, не буде. Я вже мовчу про харчування. А головне, ніхто не повідомляє, чи є на все кошти. Може, знову усе звалить на батьків, які раніше самотужки ремонтували класи, а тепер ще будуть ремонтувати пансіонати (гуртожитки) і по черзі готувати дітям їжу?

І ніхто не каже, куди подінуть

Прилітайте, лелеки, до 240-річної споруди...

(Закінчення.)

Початок на 1-й стор.

Це своєрідний будинок. Справді колишній костел, уведений в дію 1785 року і здіймається в небо на всіх найдавніших світлинах колишнього містечка. Як стверджують тутешні мешканці, товщина стін - 1 метр 30 сантиметрів. Може, саме вона і врятувала будову, коли безбожні комуністи нищили всякі культурні споруди, а тим паче ті, що належали іновірцям.

За такої товщини стін потрібно було стільки вибухівки, що її швидше вистачило б на руйнацію всіх навколишніх споруд, ніж на знесення атеїстам залишалося одне - перепрофілювання. Тут навіть пробували зробити селищний кінотеатр. Але в 60-их роках хтось вирішив влаштувати в ньому квартири.

Звісно, для цього довелося зняти верхню частину стін, зробити перекриття між поверхами й облаштувати дерев'яні сходи на другий поверх. У результаті вийшло вісім квартир, про які багато хто де мріє. Хоч головна дорога через місто поруч, та шуму завдяки таким стінам небагато. Основна ж перевага - ні про яку теплоізоляцію за наявності нормальних вікон думати вже не доводиться.

Але, як і в усіх старих та пристосованих будинках, вистачало також своїх мінусів. І всередині, і зовні. Цей прохідний двір пронизували настільки вичовгані стежки, що за першого ж дощу він вкривався калюжами. Та й давні зарості навколишні на тлі облусканих стін не додавали привабливого вигляду. Тим часом тут народжувались, жили, закохувались, одружувались, можливо, й розлучались та відходили у

вічність люди. В цьому будинку, що зберігав своєрідність.

Лише кілька місяців тому в ньому поселилось подружжя Кардіналів - Діна Тимофіївна та Сергій Іванович. Працюючи в Іллінецькому ліцеї №1, дружина належить до найактивніших у громадських справах. Коли ж побачила невеселі картини навколо свого нового будинку в доволі акуратних в цілому Іллінцях, вирішила шукати вихід із ситуації. Сформувала й очолила ініціативну групу з числа мешканців будинку.

Маючи інформацію про оголошений конкурс ГО «Ми - вінничани» та Фондом «МХП - Громаді» «Твори добро» на суми до 100 тисяч гривень, написали проєкт і зуміли виграти грант на впорядкування навколишньої території. Зібрали також передбачені умовами 5 відсотків суми з жителів будинку на співфінансування. Звісно, це розв'язало лише частинку про-

чи те, що будівля історична, годилося б не обмежитись звичайною штукатуркою й подумати на перспективу над відповідним тематичним муралом. Тоді ця пам'ятка старовини могла б навіть зацікавити туристів. Звісно, нині в першу чергу кожен із нас покликаний сприяти перемозі над ворогом, але в той же час маємо дбати і про повноцінне життя країни.

Знаючи, що перед ними доктор економічних наук, професор, та ще й не звичайний теоретик, а людина з

блеми, але старт взято і добру справу зроблено. Попутно пані Діна висловила щиру вдячність очільнику місцевого ТОВ «Декор-бетон» Василю Синільнику, який особисто керував процесом вимощення плиткою території всього подвір'я, за винятком квітників, та посилення відмостки - раніше під час сильних дощів вода потрапляла під будинок. І ось перший етап впорядкування «костелу» завершено.

Оцінити реалізацію проєкту прийшов особисто голова ГО «Ми - вінничани» Валерій Коровій. Та ще й привіз символічний подарунок - фігури лелек, побажавши, аби вони приносили поповнення в сім'ї цього будинку, який «розворушився» і почав наводити порядок усіма доступними методами. Валерій Вікторович націлював, незважаючи на численні нинішні труднощі, не зупиняється на зробленому і з такою ж наполегливістю взявшись за впорядкування стін. Враховую-

досвідом роботи на посаді голови обласної державної адміністрації, люди, що зібралися, засипали його численними запитаннями. В тому числі - й таким: чи вистіть наша країна економічно? Валерій Коровій відповів доволі обнадійливо. Розраховуючи на швидку перемогу, росія напала на нас, не будучи готовою до тривалої боротьби. Війна - це сильне виснаження обох

сторін. Нас підтримує світова спільнота, а ворогів - лише окремі їхні союзники. В результаті інфляція в них нині величезна. Верстат увімкнтий, гроші є, а товару на них немає. Спрацювало проти неї також зниження світових цін на нафту. Ось і вийшло, що після зосередження основних сил на захопленні нашого Донбасу будь-якою ціною росія не спромоглася захистити свої території, на яких палає все частіше.

Гість торкнувся багатьох інших тем, насамперед - місцевої історії, починаючи з давньої і завершуючи недалекою. Зокрема, пригадав, як йому, на той час представнику управління економіки облдержадміністрації, випало бути причетним

звичайно гарно впорядковане. Головне ж - учні та педагоги ліцею славляться своєю креативністю в різних напрямках, маючи не лише призові, а й перші місця в області.

Є тут і своя сценічна «зірочка». Це дев'ятикласниця Анна Даценко, яка не лише відмінно танцює, а вже й здійснює постановки власних хореографічних композицій. За допомогою педагога-організатора Тетяни Мірошниченко вона створила колектив не з відбірних танцівниць, а лише з однокласниць. Тим паче вражають витонченість рухів, синхронність і гармонія. Виходить, навчити гарно танцювати можна будь-кого.

Гості й мали змогу це побачити після того, як директорка школи Ярослава Козяр розповіла про очолювану школу, а Валерій Коровій виступив з повноцінною лекцією, яку присутні слухали з неослабною увагою. Після побаченого він високо оцінив тутешнє творче середовище, де розкриваються таланти. Було прийнято рішення про виділення коштів на повний курс навчання А. Даценко.

На завершення Сергій Крижанівський повідомив ще одну цікаву інформацію. ГО «Ми - вінничани» та Фонд «МХП - Громаді» також оголошували конкурс «Професійне зростання». З іллінчанок його лауреатками стали: фахівці (консультанти) інклюзивно-ресурсного центру Тетяна Бойко, Ірина Колесник та Світлана Чеботарьова, а також вчительки відповідно ліцеїв №1 і №3: вже знайома нам Діна Кардінал та Катерина Смальчук. На реалізацію їхніх проєктів виділено по 10 тисяч гривень.

Співпраця іллінчан з ГО «Ми - вінничани» все поживається.

Микола КАВУН,
власкор «Вінниччина»
Фото автора й архівне

«Кохання перемаже війну»

Під такою назвою у Жмеринці реалізували оригінальний ексклюзивний проєкт: відремонтували будівлю ДРАЦС та створили величезний мурал із зображенням залізничного вокзалу, старовинного годинника з 5-ої платформи та зустрічі закоханих на пероні.

Втілити задумане нам вдалось спільними зусиллями, - розповідає редактор «Жмеринської газети» Яна Сладковська. - Жмеринська міська рада виділила кошти на ремонт покрівлі, водостічної системи та ремонт сходів, а благодійний фонд «МХП-Громаді» надав кошти на виконання муралу. З наміченого переліку робіт покрівлю вже відремонтували, мурал завершили, наступним етапом стане ремонт сходів.

Не секрет, що багато років буді-

вля ДРАЦС перебувала в жахливому стані. Пошкоджені сходи нагадували моторошні кадри, а в залі урочистих подій протікала дощова вода. Дивитись, як молоді пари одружуються в таких умовах, було просто боляче. І тому всім разом вдалось об'єднати зусилля і реалізувати проєкт «Кохання перемаже війну».

Свого часу депутатський корпус Жмеринської міської ради та секретар міської ради Вадим Кожуховський виділили з бюджету громади кошти на ремонт покрівлі, будівництво водостічної системи та ремонт сходів. А Яна Сладковська та начальник управління житлово-комунального господарства міськради Ольга Куленко подали творчу ідею і підготували технічну документацію на конкурс «Час ді-

яти, Україно» від БФ «МХП-Громаді». Відбір переможців відбувся у кілька етапів, і проєкт довелося захищати перед грантодавцями.

З понад 700 учасників Жмеринська громада потрапила до списку переможців і отримала кошти на реалізацію муралу на висоті 9-поверхівки. Ремонтні роботи вико-

нує місцевий підприємець ФОП Олексій Заболотний спільно з КП «Жмеринкакомунсервіс». За мурал взялись талановиті місцеві художниці - Людмила Мельник-Глінська, Тетяна Хорн та Алла Одеська. Вони не просто малювали мурал на висоті, а й розв'язали всі технічні питання, пов'язані із доступом до стіни дев'ятиповерхового будинку. Кожного дня їм довелося долати різні труднощі, але бажання здійснити мрію було сильнішим!

На стіні у 90 м кв. зобразили залізничний вокзал із годинником з 5-ї платформи, стрілки якого показують 19.03, що символізує рік заснування Жмеринки - 1903-й. Кохання і силу любові символізує закохана пара, яка зустрілась на пероні залізничного вокзалу.

Новий мурал став окрасою міста залізничників, він надихає жмеринчан і гостей Жмеринки, молодят, які вирішили поєднати серця у законному шлюбі.

Віктор ЗЕЛЕНЮК

Мелітопольські студенти практикуються в Іллінцях

Оскільки «претендент на мільйонника за кількістю жителів» місто Запоріжжя далеке від географічного центру однойменної області, розташувались у північному куточку, а друге за величиною її місто Мелітополь — на протилежному полюсі, то йому й випала роль своєрідної тамтешньої «південної столиці». Помітне, знане в Україні і навіть за її межами місто. І хоча до окупації воно у два з лишком рази було меншим, наприклад, за нашу Вінницю, зате майже у півтора рази більше такого обласного центру як Ужгород.

Нині розграбоване російськими

фашистами місто до окупації було великим машинобудівним, транспортним і водночас аграрним вузлом півдня України. На це й головним чином спрямовувалась підготовка фахівців Таврійським державним агротехнологічним університетом імені Дмитра Моторного.

Де вони тепер? Де їхні викладачі? Таке запитання й адресував після відвідання ним Іллінець завідувачу кафедри експлуатації та технічного сервісу машин ТДАУ, кандидату технічних наук, професору, заслуженому діячу науки і техніки України **Олександрю Скляру**.

— Ми розкидані майже по всій Україні, — сказав він. — Є трохи і за кордоном. А базується наш заклад у Запоріжжі. Але навчання проходить дистанційно і змішано. Тому вдячні директору Іллінецького аграрного фахового коледжу Василю Пиндусу та його колегам з Немешаєво за проявлену ініціативу щодо проходження практики нашими студентами. Ми знайомі давно, і нам відомо, що виробнича база у вас — серед найкращих в Україні.

— **Кого готує ваш заклад?**

— Агроінженерія, агрономія, галузеве машинобудування, харчові технології... Це я назвав майбут-

ших закладів, тут є чому повчитись. Тим паче — за ситуації, що склалась нині. Заняття проводили не лише наші викладачі, а й залучались іллінецькі, які проводили щодня по дві пари на звичному для них об'єкті.

— **Скільки колишніх ваших колег залишилось на окупованих територіях?**

— Небагато. Лише кілька відсотків. Окупанти об'єднали вищі півдня тимчасово загарбані України, спробували зліпити з них щось і назвали нібито Мелітопольським державним університетом імені Макаренка. Можна уявити, що то за рівень «навчання» за такого кадрового забезпечення.

— **Звідкіля ви особисто і де проживаєте нині?**

— З міста Берислав Херсонської області, якому нині на півдні дістається чи не найбільше — оку-

панті рівняють його із землею. Тому проживаю в місті Хмельницький.

— **Ваші студенти спілкуються з викладачами українською. Але іллінець дратувало те, що частенько поміж собою вони використовували «общепонятний язик». Це ще яких «подвигів» з боку ворогів вони очікують, щоб нарешті усвідомити: саме цей «язик» і є однією з причин повномасштабного вторгнення і безчинств озвірілої орди?**

— Тема непростя. Пригадую, як після української школи вступив до інституту, і наскільки важко там давалась російська термінологія, з якою довелося працювати. Потім ми повернулись на українську мову. І студентів привчаємо до спілкування лише нею. Але в побуті ще проявляються такі звички, хоча ми й націлювали їх використати чисте українськомовне середовище для відточування вимови, вибіркового русизмів. Отже, будемо в цих питаннях наполегливими.

— **Що вашим вихованцям сподобалось у наших краях за межами коледжу та виробничих підрозділів?**

— Експерсія на астроблему в село Лугова. Це справді унікальний об'єкт у світовому масштабі, знайомство з яким відчутно сприятиме розширенню кругозору наших фахівців. Та й загалом поза навчанням проводилось багато цікавих заходів, за що щиро дякуємо заступнику директора коледжу з виховної роботи Оксані Прокопів та її колегам.

Спілкувався Микола КАВУН

«Дикі кабани наступають і завдають великих збитків», — каже фермер із села Журавлівка Тульчинського району Олександр Мельник

Цьогорічна соняшникова плантація ФГ «Максим-А» знаходилася в урочищі «Друге поле» за пів кілометра від лісового масиву села Копіївка. Таке сусідство принесло багато мороки керівнику господарства **Олександрю Мельнику**. «Іншого виходу, щоб не сіяти там соняшник, ми не мали, — каже він. — За сівозміню після озимої пшениці мала йти технічна культура. Зараз на «другому полі» ніщо вже не нагадує про те, що тут творилося перед збором врожаю. Приїхав я, поглянув і вжахнувся — з боку від лісу ніби комета пронеслася над полем: жодне стебло не встояло перед натиском стада диких кабанів... Площа знищених посівів склала більше двох гектарів, а збитки перевищили за сто тисяч гривень. Ми не такі великі багаті, щоб не звертати уваги на «витівки» червонокнижних шкідників. Торік не дорахувалися майже пів мільйона гривень через потрапу кукурудзи. Отак і живемо у сусідстві з дикими кабанями, від яких не маємо спасу...».

За інформацією із соцмережі, в Україні через введення воєнного стану в більшості областей заборонили полювання на диких звірів та птахів, в тому числі і на Вінниччині. Через це чисельність дикої кабана в цьому році вже перевищила довшню на понад 50 відсотків, а кількість випадків АЧС (Pestis africana suum) збільшилася на 880% порівняно з 2022 роком. Відомо, що стадо свиней, в кількості десяти голів, може за місяць знищити до десяти гектарів кукурудзи, при цьому вони все не з'їдають, а багато псують та витолочують.

— Це не лише моя проблема, а багатьох господарників, які працюють в лісостеповій зоні області, — продовжує **Олександр Мельник**. — Всі все знають, але ніхто не порушує цього питання на рівні держави. Коли «півень клюне», тоді й починають вести мову про відстріл. Але про що можна говорити, якщо полювання не дозволено.

Хіба єдиний вихід — фермеру цілодобово ходити навколо поля і відлякувати тварин різними способами, іншого варіанту ще не придумали. І поки триватиме війна, їх чисельність буде збільшуватися і збільшуватися.

Олександр Васильович Мельник займається фермерством з 2011 року. Свого часу розпочинав трудову діяльність головним бухгалтером в КСП ім. Шевченка села Журавлівка того ж Тульчинського району. Тож не з чужих слів знає про шкоду від диких сусідів.

— У щорічних звітах у нас була окрема стаття списання коштів від потрапи диких звірами. Найважливіше те, що це сьогодні збитки від звірини — не контрольований процес і кількість поголів'я не може регулювати людина через заборону полювання. Стада диких кабанів спокійно почуваються там, де їх ніхто не тривожить. З кінця травня, коли утворюються молочнос-

тиглі качани, вони заселяють кукурудзяні поля і мігрують всередині них до пізньої осені, поки комбайн не вижене в ліс. У колгоспні часи ми сіяли ще й горох, ото справжні ласощі для диких кабанів! Вони його так витолочували, прямо галювину-стадіони робили. То були одно-дводенні забіги на поживу, а посіви кукурудзи і соняшнику ще й рятівні від мисливців. Тепер і мисливців немає — диким стадам простір для шкоди. А от на буряки їх чомусь не тягне...

На відміну від сусідньої Польщі та інших країн Європи, в Україні відсутні законодавчі норми щодо відшкодування селянам збитків, які їхнім господарствам завдають лісові тварини. Але це не означає, що дикі тварини не шкодять селянським господарствам. Скаржитись на них і колега **Олександра Мельника** фермер із села Юрківка Володимир Біяк.

— Днями я побачив, яке тирло зробили дикі кабани на полі, де ми

збиралися сіяти озиму пшеницю, — розповів він телефоном кореспонденту «Вінниччини». — Там у нас ріс ячмінь, потім ріпак, а під озимину внесли в ґрунт міндобрива у вигляді рідкого курячого посліду. Не знаю, що привабило дичину з лісу на ріллю, але вони зрили її так, що довелося знову вирівнювати площу. А це ж додаткові великі кошти і трата дорожнього часу. Нічого з цим лихом не можемо вдіяти. Єдине, що маємо неустанно робити, то допомагати ЗСУ перемогти у війні проти загарбників України і таким чином законодавчо прискорити відновлення дозволу на полювання.

За інформацією інтернет-видання Вінниця info, егері Тульчинського району теж серйозно стурбовані тим, що «заборона полювати призвела до надзвичайно негатив-

них наслідків. Тварин розвелось дуже багато. Закономірно, що їм потрібно щось їсти, і відповідно вони починають шукати їжу. Правильно, на полях. Чимало їх гине через хвороби. Кабани також можуть підходити до сіл ближче. А оскільки тварина може бути хворою, то тоді є загроза, що вона заразить домашніх свиней. Це ще ми враховуємо, що зими в нас не такі морозні як колись.

Окрім того, є багато випадків коли водії збивають тварин на дорогах, які зненацька вибігають на автошляхи. Здебільшого це кози, косулі та зайці. Тож проблем дійсно є багато, і нам із цим потрібно щось вирішувати глобально і по всій країні.

Віктор ЗЕЛЕНЮК,
власкор «Вінниччини»

Яскравий ювілей Великого Сонцепоклонника

Богдан Тихолоз, Ольга Антоноук, Олександр Антоненко... Форум став майданчиком, де напрацьовувались ідеї для відновлення музейної діяльності в післявоєнний період.

Музейний форум «Коцюбинський 160» відбувся в межах заходів «2024 – рік Коцюбинського» та Стратегії культури Вінницької міської громади, що здійснюється в межах проекту «EU4Culture» і фінансується

рною-меморіального музею М.М. Коцюбинського Лариса Кравченко і директорка з розвитку мережі Вінницького регіону АТ«Укрпошта» Оксана Шабанова.

Музичні вітання від творчих колективів Вінницької централізованої клубної системи створили святкову та творчу атмосферу. А ввечері в саду Михайла Коцюбинського демонстрували виставу «Потяг» режисерки Оксани Бандури за мотивами новел письменника.

За інформацією музею М.М. Коцюбинського

У літературно-меморіальному музеї Михайла Коцюбинського відбувся музейний форум «Коцюбинський 160», присвячений видатному класикові української літератури та його внеску в культурний розвиток Поділля й України загалом.

Один із блоків форуму був присвячений обговоренню постаті Михайла Коцюбинського за участі науковців та літературознавців, інший – діяльності літературно-меморіальних музеїв. Виступали досвідчені музейні менеджери, які ділилися досвідом та перспективами розвитку музейної справи в сучасних умовах.

З цікавими доповідями, що стосуються життєвого та творчого шляху Михайла Коцюбинського, виступили Вікторія Ткаченко, Ярослав Поліщук та Світлана Кирилук. Досвідом у роботі літературно-меморіальних музеїв поділилися

ЄС та реалізується Гете-інститутом в Україні.

Також на затишному подвір'ї музею влаштували літературно-мистецький захід «Хвала життю» з нагоди 160-ї річниці з дня народження славетного вінничанина. Відбулася урочиста церемонія спецогашення марки, на якій зображено портрети різних років життя Коцюбинського, що доповнюються сонячно-квітковим орнаментом. У дійстві взяли участь директор департаменту культури Вінницької міськради Максим Філанчук, директорка Вінницького літерату-

Двоє наших земляків – серед лауреатів цьогорічної премії імені Коцюбинського

Комісія з присудження Всеукраїнської літературної премії імені Михайла Коцюбинського під головуванням першої заступниці начальника Вінницької ОВА Наталі Заболотної визначила цьогорічних лауреатів цієї престижної відзнаки в п'яти номінаціях.

Згадана літературна премія щороку вручається українським літераторам за вагомі досягнення в літературі, спрямовані на розвиток української національної культури.

Цього року на розгляд комісії надійшли твори від 155 авторів із 23 областей України, а також кілька подань з-за кордону: книги українських авторів з Італії, Естонії та Туреччини.

«Приємно, що кожного року кількість заявок зростає, розширюється географія. До цього часу вже 57 лауреатів зі всієї України увійшли до когорти кращих українських літераторів. Ми відібрали напевно гідні твори, які, безсумнівно, займають свою нішу в сучасній українській літературі та знайдуть відгук

у серцях читачів», – зазначила Наталія Заболотна.

Отже, після тривалих обговорень фахове журі обрало переможців у п'яти номінаціях. У номінації «Художня проза» лауреатом Всеукраїнської літературної премії ім. Михайла Коцюбинського за 2024 рік став автор із Києва, який творить під псевдонімом Лікар Дубровський (медик, блогер, воїн-доброволець Євген Дубровський) з книгою «Історія, яку варто почути». В анотації до цього видання зазначено: «Ця книга розповідає про героїчний подвиг захисників Авдіївки, з початку повномасштабної агресії росії проти України. За основу взято записи зі щоденника військового лікаря, який безпосередньо брав участь у бойових діях. Книга зачаровує своєю простотою та відвертістю. Армійські будні простих солдатів, їхня боротьба, героїчне протистояння, пригоди, радості й переживання яскраво змальовані на сторінках цієї книги...».

Лауреаткою премії ім. Михайла Коцюбинського в номінації «По-

езія» стала письменниця з Вінниці Юлія Броварна з книгою поезій «Сепія». Ця книга видана в рамках бібліотеки української поезії «Перед лицем війни» за сприяння фундації «Пограниччя» (Польща).

У номінації «Науково-популярна література» премію здобув ще один наш земляк – письменник і педагог Володимир Горлей зі Жмеринки з книгою «Видноколо подільського жайвора». Це ґрунтовне видання про творчість та життєвий шлях відомого письменника і громадського діяча Петра Перебийноса – лауреата Шевченківської премії, уродженця села Слобода-Шаргородська.

Лауреаткою премії ім. М. Коцюбинського в номінації «Дитяча література» стала Еліна Заржицька з міста Дніпро, авторка книги пригодницьких оповідок «Легенди про козаків».

А в номінації «Художній переклад» лауреатство виборів письменник, перекладач, науковець-філолог Дмитро Чистяк (м. Київ) із книгою «Край неогортанний» (вибрані переклади поезії та прози з різних мов).

Також конкурсна комісія вирішила окремо відзначити роман «Завод» загиблого воїна з Києва Ігоря Мисяка.

Власне, «змагання за премію», тобто дискусії членів комісії, були досить цікавими та запеклими, адже більшість поданих книг мають високу мистецьку цінність і варті відзнак. Зокрема, близькими до перемоги були також вінничанка Лариса Сичко з повістю «В'яр», Наталія Хаммоуда з Італії з романом «Звір», Володимир Шкурупій із Полтави з книгою прози «Я зігрію тебе», Павло Коробчук з Києва зі збіркою поезій «Навій», Інґа Кейван з Чернівців зі збіркою поезій «Діти Бесла-

на», Анатолій Кичинський з м. Херсон зі збіркою вибраних віршів «Жива і скошена тече в мені трава», Ірина Власенко з Кривого Рогу з белетризованою біографією Василя Симоненка, столичний професор Микола Дмитренко (родом із с. Зятківці Гайсинського району) з монографією «Українська фольклористика на початку ХХІ ст.», автори книжок для дітей Лео Сульман з Харкова, Тетяна Череп-Пероганич з Києва та Марко Терен з Естонії, Інеса Доленник з Кривого Рогу з перекладом із кримськотатарської мови книги Ельмаза Бахшиша «Веселі вірші й сумні оповідання»...

Як повідомили організатори, відзначення лауреатів та урочисте вручення їм дипломів (принаймні тим, хто прибуде до Вінниці) відбудеться 26 вересня під час заходів з нагоди Всеукраїнського дня бібліотек.

Юрій СЕГЕДА

«Він звав до сонячних висот...»

У Шаргороді пройшло літературно-мистецьке свято до 160-річчя від дня народження Михайла Коцюбинського

*«Чи серце у грудях від горя
заб'ється,
Як пташка у клітці,
Й на віях перлиста
сльозина збереться,
Мов роса на квітці,
Як туги тра буде
частину віддати, —
Й тоді не забудьте
про мене згадати...»*
М. Коцюбинський

Шаргород — містечко, з яким пов'язані молоді роки письменника, його юність і перші проби пера, перше недосяжне кохання. Під час навчання в Шаргородському духовному училищі 12-річний Михайло закохався в дівчину, старшу від нього на 4 роки. Щоби підкорити її серце, він вирішив стати «великою людиною». Для цього юнак з головою поринув в українські книжки. Цікаво, що саме після знайомства з творами Тараса Шевченка та Марка Вовчка Коцюбинський вирішив, що хоче бути письменником. І саме в цей час яскраво проявився літературний талант майбутнього письменника — твір на тему «Як відбуваються Різдвяні свята в моїй сім'ї» вразив вчителя, і він, зайшовши до вчительської кімнати, схвилювано вигукнув: «Панове! Будемо мати свого літерато-

ра!». Шаргородці по праву вважають великого письменника «своїм», шануючи пам'ять про нього.

Днями в приміщенні креативного простору «ШАР» відбулося стилізоване літературно-мистецьке свято «Він звав до сонячних висот...», приурочене 160-й річниці від дня народження Михайла Михайловича Коцюбинського, Великого Сонцеклонника. Ведучою

свята стала надзвичайно талановита Наталія Загурна, ще до недавнього часу керівник народного аматорського театру Джуриного СБК та активна учасниця художньої самодіяльності. Вона повідала присутнім про життя, творчість і кохання письменника. Віталій Губелюк, вихованець будинку дитячої та юнацької творчості, продекламував вірш письменника «Вечір». Ансамбль «Чарівниця»

відкрити творчі та духовні грані письменника, присутнім було продемонстровано документальний фільм.

У рамках свята також було проведено загальноміську виставку-конкурс тематичних композицій за мотивами творів М. Коцюбинського «Його слово стелиться барвінком...». Працівники клубних та бібліотечних установ підготували композиції з природних матеріалів та зробили літературну презентацію до творів Михайла Коцюбинського, адже його творчість змальована у квітах і любові до природи. Переможців конкурсу визначало журі у складі: Ніни Шмігельської — керівника зразкового аматорського драматичного колективу «Гармонія» Шаргородського будинку дитячої та юнацької творчості; Олени Дрибушак — викладача української мови та літератури Шаргородського ліцею №2; Олени Разанцевої — викладача по класу образотворчої та декоративно-прикладного мистецтва Шаргородської школи мистецтв імені Миколи Леонтовича.

Із вітальним словом до присутніх у залі звернулася начальник відділу культури і туризму Тетяна Янчурська та вручила подяки за

участь у конкурсі, нагородила переможців дипломами та пам'ятними сувенірами. Переможцями виставки-конкурсу стали: композиція «Святвечір», театралізація «Діалог Ориси та Іванка» за твором «Тіні забутих предків»; будинок культури с. Писарівка; композиція «Символи повісті «Тіні забутих предків», художньо-музична постановка «Діалог Марічки та Івана», будинок культури с. Перепільчинці; композиція «Час і вічність, роль і сенс», декламація «Символічні образи Михайла Коцюбинського» (будинок культури с. Дерев'янки і бібліотека-філія с. Гибалівка); композиція «Цвіт яблуні», декламація за однойменним твором, клуб с. Андріївка; композиція «Харитина нива», постановка за твором «Харитя», бібліотека-філія с. Перепільчинці.

Після закінчення літературно-мистецького свята учасники заходу зробили колективну світліну на згадку та поклали квіти до барельєфу Михайла Коцюбинського на приміщенні Шаргородського музею образотворчого мистецтва.

Тетяна ЯНЧУРСЬКА,
начальник відділу культури
і туризму Шаргородської
міської ради

будинку культури с. Руданське (керівник Іванна Гринюк) виконали улюблену пісню М. Коцюбинського — народну жартівливу пісню «Задумала вража баба та й розбагатіти». Роман Підпалюк зачарував присутніх романсом «Гонорова панянка». Завідуюча клубом с.Пасинки Надія Рябенко та завідувача бібліотекою-філією Наталка Волошин представили присутнім театралізацію з твору письменника «Лист до Віри». Вихованки Шаргородської школи мистецтв імені Миколи Леонтовича також порадували присутніх: Анна Короп відтворила на бандурі вервицю українських народних пісень, а Єлизавета Олійник заспівала українську народну пісню «Гаєм, гаєм зелененьким» під акомпанемент Ганни Андрійчук. Щоб

Творімо своє і любімо своє...

*«Діду мій, Дударіку!
Ти ж, було, селом ідеш,
Ти ж, було, в дуду граєш -
Тепер тебе немає...
Дуда твоя гуляє,
І пищики zostалися,
Казна кому досталися...»*

Так наш дитячий хор села Попова Гребля виспівував 40 років тому твір Миколи Леонтовича.

Щоразу, коли беру до рук дерев'яні пищики, свищики, глиняні свистульки, окаринки, згадую цю дитячу композицію «Діду мій».

Пищики — дерев'яні сопілочки-свистки виготовлялися дітьми з жовтої верби навесні. Цей невибагливий «інструмент» мав здебільшого лише пару нот, і заграли мелодію на такій «сопілці» було неможливо. Але дітям то була неабияка забавка. Пищика «вирізати» — то мистецтво. І лунали левадами звуки саморобних дитячих музичних інструментів, чисті і яскраві, як сама весна.

Справжнім скарбом була керамічна свистулька. Сім тисяч років тому вже виготовляли свистульки, народні іграшки із свистковим

отвором для добування звуку. Такою є зозулка, яка побутує в Україні як дитяча іграшка.

Найбільш масовою народною іграшкою, яка виготовлялася в умовах промислів, є іграшка з глини. Ліпленням іграшок займалися навіть діти, настільки простими й традиційними вони були. Головне у цій справі було навчитися ліпити порожнистий тулуб (однаковий як для тварин, так і для птахів). Птахи-свищики вироблялися в усіх гончарських промислах в усіх регіонах, і на Поділлі також.

Влітку, побувавши на екскурсії в Олексія та Людмили Альошкіних в селі Букатинка Чернівецької громади, ми не лише отримали в подарунок таку глиняну свистульку, а ще й кожен ліпив з глини, хто «берегиньку», хто «свистульку». Процес виготовлення поглинув як малих, так і дорослих. Не соромилися і посвистіли подарунками. Дивина та й годі, ці глиняні іграшки, теплі на дотик, натискаючи на ту чи іншу дірочку, отримуєш мелодію. Просту, дитячу, забавлянки для малюків. А позитиву і задоволення — море.

Дерево чи глина — цінно не лише сам процес виготовлення, а й результат. Ми добре знаємо, що таким чином у дітей розвивався музичний слух, творчий підхід і бажання працювати.

Пташечки, або зозульки, півники, черепашки — тваринний світ такої іграшки безмежний від традицій-

ного до фантастичного.

Ще кілька слів про стрій. Ось тут вимальовується фантастична краса традиційного старовинного одягу Житомирщини, чи Житомирського Полісся, а саме Камінь-Каширського регіону.

На моїй онуці, Вікусі, дівоча бавовняна сорочка, верхня частина

якої вишита хрестиком, із застібкою на надпліччі (так шили саме дівочі сорочки, з закритою пазухою), з «вирізуванням» на рукавцях і підтичці. Нижня частина сорочки з сірого конопляного полотна, горизонтальний узір на «полицю» не вишитий, а тканий (притаманий даному регіону). Спідниця, або «літник» — тканий вручну з грубої вовни. На талії «баранівський» мануфактурний пояс.

Жіноча сорочка з Камінь-Каширського району вишита у техниках що й дівоча, лише має комірці і пазуху. «Літник» у складку і з тоненької вовни, поверх якого полотняний фартух. Хустина — конопляна, тканина вручну. Пояс широкий, «каламайковий», теж мануфактурний.

Традиційний одяг українців, побут, звичаї, обряди, пісенна творчість, мистецтво іграшки...

Вони формують духовну основу дітей, людей, сприяють їх залученню до життя в гармонії з природою та оточуючими. Тож повернімося до минулого, адже воно — поступ у майбутньому. Творімо своє, любімо своє й пишаймося своїм! Пам'ятаймо, що духовна сутність людини — найбільше мірило людяності!

Людмила ЛІТВИНОВА,
член Національної спілки
журналістів України

Жири, які допомагають продовжити життя

Кожному хочеться жити довго і без хвороб. Основа здорового способу життя — правильне харчування. Всупереч розповсюдженням помилкам, воно повинно містити досить велику кількість жирів.

Фахівці з Американської кардіологічної асоціації звертають увагу на те, що недостатнє вживання деяких жирів на 8% підвищує ризик серцево-судинних захворювань.

До числа "здорових" жирів належать поліненасичені жирні кислоти і мононенасичені жирні кислоти. Рекомендуються вживати ба-

гаті ними продукти замість насичених жирів і трансжирів.

Як правило, шкідливі жири містяться у випічці, червоному м'ясі, сирах, вершковому маслі і фаст-фуді. Вживання подібних продуктів в їжу рекомендується обмежувати на користь морської риби, овочів, горіхів і олій.

Межі нормального артеріального тиску

За словами лікаря Айгуль Ахметової, 140/90 — це верхня межа нормального артеріального тиску. Втім, у Всесвітній організації охорони здоров'я із цим не погоджуються.

Експерти ВООЗ та Американської кардіологічної асоціації вважають, що будь-який тиск вище 120/80 вже є патологією, за якої потрібна лікарська терапія та зміни способу життя. Проте лікар Айгуль Ахметова вважає, що існують верхні та нижні межі норми. Нижня межа це 90/60, і якщо ваш тиск менший, то ви гіпотонік. Верхня межа — 140/90, і якщо тиск вищий, то ця людина гіпертонік, якій потрібний прийом лікарських засобів. Як правило, він буває довільний.

Доктор Ахметова розповіла, що молоді люди мають раз на три роки відвідувати лікарів і, зокрема, вимірювати артеріальний тиск. При цьому немає такого поняття, як ну-

льовий ризик підвищеного тиску через вік. Підвищений тиск може бути навіть у дитини, і сам вік не є стовідсотковим захистом від гіпертонії. Тим більше, що ця патологія активно молодшає і трапляється все частіше.

При гіпертонії слід звертати особливу увагу на фізичні навантаження. Так, перенапруга у спортзалі категорично протипоказана, оскільки це може призвести до ще більшого збільшення тиску та, як наслідок, інсульту чи інфаркту.

А от помірні фізичні навантаження на кшталт скандинавської ходьби та плавання, навпаки, обов'язкові для гіпертоніка, якщо він на це здатний. Також потрібно вживати менше жирної їжі з великою кількістю калорій, не налягати на кофеїн та утримуватись від нервової перенапруги. Особливо увага відпочинку — при гіпертонії дуже важливо висипатися.

Як правильно їсти помідори

Помідори — це популярний і дуже корисний овоч, багатий на вітаміни, антиоксиданти та мінерали. Однак, незважаючи на всі їхні переваги, не всім людям цей продукт підходить. Давайте розберемося, як правильно вживати помідори і кому вони можуть нашкодити.

Як правильно їсти помідори
1. У помірних кількостях. Хоча помідори містять багато корисних речовин, вживати їх у великій кількості не варто. Для підтримки здоров'я достатньо кількох плодів на день. Надмірне вживання може викликати дискомфорт у травній системі через кислотність.

2. Свіжі або термічно оброблені. Помідори можна їсти як свіжими, так і приготованими. Термічно оброблені помідори, наприклад, у соусі або запечені, також зберігають багато корисних властивостей і можуть бути більш м'якими для шлунка.

Кому помідори протипоказані
Алергія. Помідори є потужним алергеном, тому людям, схильним до алергічних реакцій, слід вживати їх з обережністю або взагалі уникати. Симптоми алергії можуть

включати висипання, свербіж, набряк та проблеми з диханням.

Проблеми зі шлунком. Помідори протипоказані людям із підвищеною кислотністю шлунка, гастритом або виразкою. Їхня природна кислотність може погіршити стан слизової оболонки шлунка і викликати загострення захворювань.

Захворювання нирок і подагра. Через високий вміст щавлевої кислоти помідори можуть бути небезпечними для людей із хворобами нирок або подагрою. Вони можуть сприяти утворенню каменів у нирках або викликати загострення захворювання.

Сечостатева система. У деяких людей помідори можуть провокувати загострення захворювань сечостатевої системи. Це пов'язано з подразнюючим впливом окремих речовин, що містяться в овочах.

Хоча помідори є корисним продуктом, вживати їх потрібно з розумом. Збалансоване споживання та увага до протипоказань допоможуть зберегти здоров'я і отримати максимальну користь від цього овоча.

Щоб запобігти розвитку жирової хвороби печінки

У клітинах печінки, як і в інших клітинах людського організму, може утворюватися жир. Його наявність є нормальним явищем. Однак коли його стає занадто багато — це може перешкодити нормальному функціонуванню органа.

Як зазначають експерти Національних інститутів охорони здоров'я (National Institutes of Health, NIH) у своєму щомісячному бюлетені, жирова хвороба печінки стає все більш поширеним явищем. І часто вона протікає безсимптомно. Якщо є симптоми, вони можуть включати втому, а також дискомфорт у верхній правій частині живота.

Імовірність її розвитку може підвищитися через певні стани здоров'я, причини, пов'язані з генами, раціоном. Люди з ожирінням або діабетом 2 типу схильні до більшого ризику неалкогольної жирової хвороби печінки. Також, за словами доктора медицини Меттью Кейва з Університету Луїсвілля (University of Louisville) в США, професора і фахівця з печінки, певну роль у розвитку хвороби може грати хімічне забруднення.

Кілька років тому група вчених під

керівництвом Кейва виявила високий рівень захворюваності серед робітників хімічного заводу. Всі вони працювали з хімічною речовиною під назвою вінілхлорид. Вона в основному використовується для виробництва ПВХ в пластмасових виробках.

Дія хімічних речовин може посилювати негативний вплив інших факторів. "Припустимо, ви неправильно харчуєтеся і піддаєтеся хімічному впливу. Хімічна речовина може погіршити наслідки харчування", — пояснює вчений.

У профілактиці захворювання велика роль відводиться зміні способу життя. **Серед порад, які дають лікарі:**

- зниження ваги і контроль за нею в принципі;
- контроль раціону;
- обмеження вживання алкоголю.

Печінка має неймовірну здатність до самовідновлення, але якщо починається рубцювання тканини, то повернути первісний вигляд цієї частини органа вже не вийде.

Молочні продукти із хворобами серця не пов'язані?

Не існує якогось простого зв'язку між вживанням молочних продуктів та хворобами серця. Такого висновку дійшли вчені з Університету Бергена в Норвегії.

Останніми роками дослідження показували, що вживання фруктів, овочів та цільнозернових захищає від серцево-судинних хвороб. Але в тому, що стосувалося молочних продуктів на кшталт самого молока, сиру чи йогурту, висновки до-

сліджень були менш певними.

Справа в тому, що у багатьох таких продуктах міститься насичений жир, пов'язаний із збільшенням показників холестерину. А цей холестерин своєю чергою підвищує ризик серцево-судинних захворювань.

Однак вченим не вдалося виявити чіткого зв'язку між споживанням молочних продуктів та хворобами серця. Деякі дослідження

пов'язували молочку з підвищенням ризику цих хвороб, а інші не знаходили такого зв'язку або вважали його мало вираженим.

І ось тепер нова команда вчених із Норвегії наново розглянула це питання. Їх особливо цікавив вплив молочних продуктів на стенокардію — біль, спричинений звуженням коронарних артерій серця. Учасникам дослідження в середньому було 62 роки.

Спочатку вони докладно розповіли про свій спосіб життя та харчування, включаючи вживання молочних продуктів. Результати спостережень показують, що зв'язку між цими продуктами та серцевими захворюваннями немає.

Наприклад, при помірному вживанні молока відзначався найнижчий ризик інфаркту. При значному збільшенні в раціоні молока чи вершкового масла цей ризик збільшувався. Цікаво, що щодо сиру результати були протилежними. Чим більше їли сиру учасники спостережень, тим нижчим був ризик інфаркту.

Яблучний чай — випив, не скучай

Якщо вам поставили діагноз «подагра» — не впадайте в депресію: щоранку натщесерце пийте яблучний сік (0,5 літра). А щоб позбавитись приступів болю — шматочки яблук підсмажте у свіжому вершковому маслі, а соком, який утворився, змастіть хворі суглоби на ніч, наклавши поверх фланелеву пов'язку.

Восени, при переробці яблук, господині часто викидають обрізану яблучну шкірку. А саме її прив'язаною потрібно використовувати для приготування яблучного чаю при подагрі (2 столові ложки на 0,5 літра кип'ятку), запарити, потримати під кришкою не менше двох годин і випити на ніч ковтками ледь теплим.

В яблучній шкірці містяться органічні кислоти, цукри, ефірні масла, мінерали: кальцій, магній, марганець, калій, залізо, а також фітоніди. Тому чай з яблук, особливо з їхньої шкірки, виявляє сильну обезболюючу дію при подагрі, ревматизмі, запаленні нирок. Його лікувальний вплив виявлений на кількох поколіннях. Спробуйте й ви, поки, за словами поета Максима Рильського: «Яблука дозріли, яблука червоні, яблука доспіли у твоїм саду»...

За матеріалами інших видань підготувала Раїса НІКОНОВА

Ямпільська громада

5 поширених причин, з яких може пожовтіти листя рослин

Листя пожовтіло не в сезон — як правило, це симптом порушень у розвитку рослини або недотримання правил догляду за нею. Розбираємось, як прибрати таке неприємне явище.

Існує кілька причин, через які рослини починають виробляти менше хлорофілу, що призводить до пожовтіння листя. Зміна кольору листя також може бути спричинена хворобами або шкідниками. Розповідаємо, які поширені причини пожовтіння листя вуличних рослин та що можна зробити в такій ситуації.

Нестача світла

Освітлення має вирішальне значення для фотосинтезу. Тому, якщо рослина не отримує достатньо сонячного світла, її листя поблякне. Вивчіть вимоги до освітлення конкретної культури, яка викликала у вас занепокоєння через пожовтіння листя, щоб зрозуміти, чи потрібно їй більше сонця. Для рослин у горщиках лікування просте — переміщення в більш сонячне місце. Якщо рослина в ґрунті, варто обрізати затінююче дерево або чагарник, чи викопати і перемістити жовтіючий екземпляр.

Нестача води

Жовте листя часто свідчить про те, що рослині потрібна вода — кілька спекотних днів без поливу можуть викликати жовтизну. Якщо причина в цьому, повільно полийте поживку рослину і повторюйте в

міру необхідності, щоб підтримувати рівномірну вологість ґрунту.

Надлишок води

Надмірний полив також може бути причиною жовтизни. Ґрунти з поганим дренажем, наприклад, глинисті, під час дощу можуть заболотитися або стати надто щільними. Це перекриває доступ кисню до коріння, і вони можуть загнити. Не садіть рослини в місцях з поганим дренажем або покращуйте ґрунт перед посадкою. Один із варіантів для глинистих ґрунтів — високі грядки.

Дефіцит поживних речовин

Нестача азоту, заліза, марганцю або цинку може спричинити пожовтіння листя. Найнадійніший спосіб оцінити проблему — провести аналіз ґрунту. Це дасть точну інформацію та дозволить правильно удобрити землю.

Високий рН ґрунту

Пожовтіння листя може бути спричинене занадто лужним ґрунтом. У ґрунті з рН вище 7 залізо гірше розчиняється і, отже, менш доступне. Тому рослинам з високою потребою в залізі, наприклад, чорниці, рододендронам та азаліям, потрібен кислий ґрунт. Поєднайте аналіз ґрунту з тестом на рН. Тоді ви зможете додати необхідні поживні речовини та одночасно знизити рН, внісши сірку, щоб збити засвоєння таких поживних речовин доступнішим для рослин.

Компостна яма своїми руками

Компостування — метод природного розкладання органіки. Завдяки цьому методу можна отримати цінне добриво для рослин.

Спочатку треба вибрати місце для компостної ями. Треба, щоб воно було недалеко від городу. Яма з компостом повинна бути не ближче, ніж за 5 м, а також не менше, ніж за 10 м від місця, де є вода. Якщо все правильно зробите, то неприємного запаху не чути.

У землі можна зробити невелику яму, а по периметру — огорожу з дощок. Можна також придбати й спеціальні компостери. Але зверніть увагу на об'єм, він повинен бути менше, ніж 1 куб.м.

Можна зразу закласти велику кількість компосту. Спочатку перекопайте ґрунт та зробіть дренаж. На дно покладіть гілки. Краще кла-

сти тоненькі гілочки, вони швидше розкладаються.

Товщина компостного шару повинна бути приблизно 10-15 см. Потім кожен із шарів треба пролити добре водою по 10 л на кожні 100 кг маси компосту. Також кожен шар вкривають ґрунтом або вже зрілим компостом. Не забудьте про дренаж. Висота компосту повинна бути не вищою 1,7 м.

Опале листя стане в нагоді

Восени садівники і городники часто задумуються над тим, куди діти опале листя. Спалювати його точно не варто, адже це призводить до забруднення повітря, води та ґрунту, а також зникнення певних видів тварин. До того ж, це не лише шкідливо, небезпечно і незаконно, а й нерозумно. Опале листя, в якому міститься маса корисних для ґрунту речовин та мінеральних елементів, дуже знадобиться на городі або у саду. Воно не лише збагатить ґрунт, підвищить його родючість, а й захистить рослини від морозів. Детальніше про деякі практичні способи застосування опалого листя розповідає досвідчений городник, агроном за фахом В'ячеслав Шевчук із Бершадщини.

В'ячеслав Павлович одразу звернув увагу на те, що корисним може бути лише здорове листя з плодівих дерев, які ростуть не при дорозі. Листки, заражені хворобами або комахами, також краще не використовувати.

— Опалим листям добре утеплювати квіти та інші багаторічні теплолюбні рослини, — стверджує він. — Нині кліматичні умови в наших широтах дещо змінилися, і корені південних дерев (наприклад, персика) узимку вже не вимерзають. А ще років десять тому без утеплення такі дерева не витримували холодів.

Опалим листям восени доцільно застелити землю під кущами малини, смородини, агрусу та інших чагарникових рослин, а також під фруктовими деревами. Це буде найкраще природне органічне добриво, яке, до того ж, добре зберігає вологу, стримує ріст бур'янів,

значно підвищує врожай.

Уже ні для кого не є секретом те, що опале листя з успіхом можна використовувати для компосту — від цього він стає більш корисним і поживним. Листяний «компонент» компосту виявиться найбільш ефективним, якщо незадовго до його закладання помістити туди зелені рослини.

— Якщо потрібно вивести прірий чи якийсь інший бур'ян чисто екологічним способом, то варто розкласти на тій ділянці листя, і бур'ян пропаде під ним, — запевняє В'ячеслав Шевчук.

Досвідчені городники знають: розкидане на вільних ділянках ґрунту вологе листя — чудова природна мульча, яка зупинить ріст бур'янів, вивітрювання ґрунту і вимивання з нього мінеральних речовин. Навесні переприле листя доцільно перекопати з ґрунтом.

— А ще я розкидаю по городу листя горіха волоського і переркою, — продовжує розповідь В'ячеслав Павлович. — Помітив, що після цього ні жук, ні дротянка, як правило, не заводяться.

Виявляється, листя з дерев — чудова добавка в ґрунт для кімнатних квітів. Суміш із подрібненого листя з однорічними бур'янами, в

яких попередньо видалені квітки і коріння, можна додавати в ґрунт для кімнатної розсади.

Частина опалого листя можна залишити у далеких кутках саду, де не ростуть городні культури, а також у пристовбурних колах дерев. У сухих листках люблять зимувати їжаки, які, до речі, дуже корисні у господарстві, адже поїдають комах і гусениць — шкідників культурних рослин.

Василь ВЕРБЕЦЬКИЙ
Фото автора

Бершадська територіальна громада

Які добрива не мають сенсу восени

Не всі добрива мають високу ефективність і несуть користь для грядки, якщо мова йде про осіннє удобрення. Деякі підкормки краще відкласти «на потім».

Про добрива було сказано настільки багато, що може здаватися — невже з'явилось щось новеньке? Кожна друга стаття розповідає про те, які підкормки потрібно вносити у ґрунт восени, аби наситити його на наступний рік. Втім, варто розповісти про інше — які добрива не можна використовувати у вересні чи жовтні?

Неефективні добрива для осіннього періоду

Сьогодні більшу частину добрив ви можете купити просто у садо-

вих магазинах. Втім, чи є гарантія, що буде стовідсотковий ефект, якщо внести його у ґрунт? Не варто витрачати власний час і покласти надії на рекламні обіцянки виробників.

Більша частина популярних підкормок, які вносили під сніг, дуже швидко розкладаються та вимиваються опадами з ґрунту. Коли навесні ми сподіваємось отримати результат від осінніх підгодівель і не виконуємо весняні, то самостійно забираємо в себе левову частку врожаю. У такому разі ви помітите, що висаджена розсада буде витягнута та блідо-зеленою кольору.

Восени не варто вносити селіт-

ру, азотно-калійні добрива, а також мінеральні підкормки. Вони не матимуть ніякого ефекту. Натомість ви можете внести перегній або суперфосфати. Ці речовини будуть розкладатись дуже довго та до весни придуть у той стан, в якому ними зможуть харчуватись рослини.

Якщо ж ви вносили їх навесні, то навпаки — користі буде нуль. Річ у тім, що цим підкормкам потрібно багато часу, аби розкласти і перейти з одного стану — недоступного для рослин — в інший стан, коли вони вже будуть у доступній формі. До слова, восени ви також можете внести торф, якого так багато в деяких регіонах.

Достигнути зеленим помідорам допоможуть... банани

Не поспішайте викидати недозрілі зелені томати, адже існує спосіб допомогти їм почервоніти в домашніх умовах.

Якщо температура на вулиці знижується і у вас є побоювання щодо того, що ваші зелені помідори не встигнуть дозріти, не варто хвилюватися. Існує простий та ефективний спосіб дозрівання помідорів за допомогою натурального газу, який виділяється бананами.

— Перенесіть зелені помідори з вулиці до помешкання, де вони можуть дозрівати в теплі.

— Покладіть їх до фруктового кошика чи великої миски. Це забезпечить ефективний контакт з газом, що виділятиметься.

— Покладіть кілька бананів до помідорів. Зрілі банани виділяють природний газ етан, який стимулює процес дозрівання, змушуючи помідори ставати червоними.

— Щоб максимізувати ефект від газу, накрийте миску рушником або плівкою. Це допоможе зберегти етан навколо помідорів і прискорити їх дозрівання.

Періодично перевіряйте помідори, щоб контролювати процес дозрівання. Зазвичай вони почервоніють за декілька днів у разі використання цього методу.

Коли журналістика - поклик душі

Ювілеї

Людям подобається символізм. І газетярі - не виняток. Попри цифровізацію, сайти та електронні версії, залишається особливе хвилювання, з яким і читач, і автор розгортають свіжий номер газети. І як символічно та радісно, що наша улюблена колега, Віра Андріївна Гасюк, яка відзначає сьогодні урочистий ювілей, прочитає теплі слова привітання та щирі побажання саме зі сторінок своєї рідної «Вінниччини». Не випадково вжила такий епітет, адже саме обласний часопис став справжньою творчою долею талановитої журналістки.

Таку професійну відданість годі й шукати - понад 40 років Віра Андріївна була незмінним автором яскравих публікацій, на які з нетерпінням чекали читачі. «У моїй трудовій книжці - лише один запис: «Прийнята на роботу кореспондентом «Вінницької правди», - з усмішкою розповідає ювілярка. Вона, тоді ще зовсім юна випускниця університету ім.Тараса Шевченка, не знітилась і не розгубилась з поміж корифеїв та майстрів слова, гострих на язик і перо. А той факт, що найтиражніше обласне видання було справжньою кузницею кадрів, може підтвердити чимало подільських журналістів та літераторів. Ні, не розгубилась, а просто стала однією з провідних авторок, лагідне та проникливе слово якої торкалось людських сердець та змінювало долі. По праву свого таланту та обдарування.

Вперше його непереможну силу відчула, прочитавши невелике есе зі сцени клубу про загиблого на фронтах Другої світової односельчанина. Знала, що володіє словом, але не сподівалась, що в залі плакатимуть не лише жінки, а й суворі на вигляд чоловіки. «Напевне, тоді й зрозуміла, ким хочу стати, - пригадує. - У рідному Голоскові, що на Хмельниччині, у звичайній сільській школі було зібрано напрочуд по-

тужний вчительський колектив. Нас, простих сільських дітлахів, вчили на совість, закладали серйозні підвалини освіти. Зрештою, це дозволило вступити мені на обрану спеціальність - на факультет журналістики Київського університету ім.Шевченка». Але триумфального вступу могло і не статися. І деяким сучасникам дивним буде чути: в ті роки селянам не давали на руки паспортів, аби вони не могли залишити межі села, змінювати роботу, шукати кращої долі. Всупереч цим неприємним обставинам, юний талант підтримали, і після бюрократичних поневірянь документ віддали.

Роки напруженого навчання супроводжувала й не менш напружена робота. Кредо більшості редакторів про те, що «журналіст має виписатись», тобто щоденно і багато писати, ніхто не скасовував. Тож своєрідним гартом для Віри Гасюк стала робота в районній газеті «Колгоспна правда», а вже після закінчення університету отримала розподіл до Вінниці.

Мистецтвознавці виділяють окремий етап українського кінематографу - так званий період українського поетичного кіно. Як на мене, Віра Гасюк - яскрава представниця української поетичної журналістики. Такої, яка не ремесло, а - мистецтво. Яка не меншовартісна за

літературу, а за силою впливу послуговує основній цілі творчості - підняти людину над буденністю, а іноді й подарувати катарсис. Не раз і не два була свідком, коли до нас у кабінет заходили колеги, а то й читачі і кидали розчулене: «Віро Андріївно, ну навіщо ви так пишете, що наприкінці мушу плакати?!» - і вдавано сердито махали руками.

Тому що для людей і про людей. Усі ці роки. І в якому б жанрі чи стилі, на яку б тематику не писала - в центрі уваги неодмінно залишалась людина. Два десятиріччя Віра Андріївна очолювала відділ листів - скарги на беззаконня, нескінченні судові тяганини, проба пера та просто словиді - чого тільки не довелось перелічити, в які інстанції наполегливо стукати, щоб зарадити людській біді. Щоб підтримувати цей зворотний зв'язок, одного журналістського хисту недостатньо - тут неабияке терпіння та витримка потрібні. І цього Віри Андріївні не позичати, сумління і працелюбство - теж її риси характеру. А скільки «тонн» юридично-бюрократичної писанини вона переклала на людську мову, коли оформляла відповіді на сторінку «Правове поле»! І якими несподівано душевними та емоційно насиченими були навіть статті за підсумками «гарячої лінії» з Пенсійним фондом.

Наші громадяни дозволили геть з-за кордону! Незабутніми зустрічами з яскравими особистостями запам'ятались читачам публікації в «Калині» - справжнє гроно подільських талантів розкрила для земляків Віра Гасюк на цій тематичній сторінці. Особливо полюбилась читачам життєві нариси, долі людські, щоразу захоплюючи драматизмом і літературною майстерністю авторки. Віра Гасюк - неодноразова переможниця та лауреатка різноманітних республіканських творчих конкурсів, кавалер ордена Княгині Ольги III ступеня.

Невдячна справа - перераховувати жанри, рубрики та тематику публікацій журналістки, який віддав справі життя чи не пів століття! Переконані: ті з читачів, які тримають у руках сьогоднішнє число газети, люблять і пам'ятають незрівнянну Віру Гасюк. Цінують її неповторний авторський почерк, літературний хист і бездоганну мову, нестандартне бачення проблеми і твердість переконань. Тож висловлюю одне спільне бажання: Віро Андріївно, даруйте нам радість зустрічей з ва-

шим теплим словом частіше!

Гадаю, всі вони приєднаються до найтепліших та найщиріших привітань від нас - колег, товаришок і посестер. Зичимо вам найзаповітнішого бажання усіх українців - Перемоги й Миру! Нехай многая літа пройдуть у супроводі здоров'я, енергії та благополуччя, в оточенні рідних та близьких людей.

І дякуємо Вам! Дякуємо за відданість газеті, за творчий пошук і майстерність, за доброту серця і сміливість бути правдивою, за безкорисливість і відчайдушність, за пекучу українську красу і нерозгадану таємницю жіночності. З роси й води Вам!

Юлія ШПАКОВСЬКА

Харківська письменниця-волонтерка виступала чистою українською

Ця зустріч проходила в Іллінецькій міській мультимедійній бібліотеці. І однією з перших своїх відвертих фраз Людмила Охріменко налаштувала на цілковите довір'я:

- До 2014 року я була однією із тих, кого ми нині називаємо «какая разніца?», бо все моє доросле життя до того минало на занадто русифікованих півдні і сході України.

Коли росія спершу загарбала Крим, а потім ще й напала на Донбас, пані Людмила задумалась, чому це вона, українка, як і більшість навколо, послуговується ворожою мовою, яка, до того ж, насправді набагато молодша за її рідну? Тоді ж дійшла висновку, що все спілкування російською завжди залишає в минулому. Повернувшись до тієї співучої мови, яку ще дошкільняком любила в бабусиному селі на Дніпропетровщині, де не лише проводила канікули, а й мешкала певний час. Але таке згадування рідної мови в харківському середовищі було непростим: часом і стусана в громадському транспорті могла впливати за «бандероске обещеніє і неуваженіє к общедоступному».

Це тим паче переконало її у правильності прийнятого рішення. Більше того, одразу ж після нападу з чоловіком-інженером, будучи підприємцями, залучили ще кількох колег до волонтерства. Почали возити все необхідне для напівзруйнованих (насамперед - горезвісним януковичем та пригрітими ним агентами фсб росії на чолі всіх наших силових структур)

Збройних Сил України та добровольчих батальйонів. А потребували наші захисники тоді практично всього.

- Машини настільки щільно запарковували, що часом і долоно між тими речами не просунеш, - пригадує гостя. - Тому коли мені якось зателефонував комбат і попросив узяти із собою ще одну дівчинку, мене це навіть роздратувало - фронт далеко не те місце, куди можна організувати екскурсії.

Але в результаті вийшло дуже добре, що та дівчинка була. Саме їй вдалося врятувати їхній екіпаж від сепаратистських підвалів. Як саме? Пані Людмила детально не озвучувала, а читач знайде відповідь на це запитання в її книгах. Але розв'язку цієї історії присутні всі-таки почули. Спочатку після поїздки дівчинка десь зникла й не відгукувалась на дзвінки. Письменниця подумала, що вона просто злякалась і з розумінням поставилась до цього. Але згодом юна попутниця обізвалась і повідомила, що стала військовою, а тієї поїздки захотіла, щоб випробувати, перевірити себе. Ще пізніше закінчила училище й отримала офіцерське звання. Як про таких не писати?

Чергова історія про те, як Людмила Охріменко справжнього бойового офіцера, який наполегливо

набивався до неї у фейсбучні друзі, спершу сприйняла за штабіста лише через бездоганний однострій, ідеально чисті берці. Лише згодом зрозуміла, що від таких Героїв набереться матеріалів не на одну книжку. Але він виявився мусульманином. І заради того, аби її твір був якомога ближчим до історичної правди, вона навіть «Коран» прочитала.

- Багато що я там не зрозуміла, - зізнається, - але якщо чесно, то і в «Біблії» не все нам ясно.

Крім того, вивчала звичаї, традиції, побут його народу. При цьому зауважимо, що в неї три вищі гуманітарні освіти. Письменниця наголосила, що про військових написано і надруковано вже чимало книг. І вона до цього неодноразово долучалася. А ось про волонтерів знає лише три сер-

йозні книги. Позаяк сама вона волонтерка, то й за цю тему взялася.

Гостя сказала, що тривалий час вважала своє письменництво аматорством. Але коли 2021 року отримала спеціальну відзнаку за найкращий роман («Оскар») на воєнну тематику Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова», за творчість узялась серйозніше. Має вже десяток книг, у тому числі романи «Пригоди дорослого Буратіні жіночої статі», «Пригоди мухи в окропі на окупованій території», «Легка поведінка» і вже згадуваний «Оскар».

Жінка нині не може з такою ж наполегливістю, як десяток років тому, возити все необхідне на передову. Тому вона вибрала інший спосіб допомагати нашим захисни-

кам. Їздить Україною, зустрічається з читачами, реалізує свої книжки і донатить. Побувала практично в усіх регіонах. Це допомогло ще глибше вивчити рідну мову, її діалекти.

- Напевне, багато хто з вас думав, що Харків може вийти зустрічати ворога з хлібом та ще й на чолі з мером, - говорить пані Людмила. - Але місто боролось і бореться, хоча з росією там через історичні обставини нерідко долі переплетені, в багатьох родичі мешкають неподалік по той бік кордону - в Белгородській області. З початком повномасштабної війни наш Харків дуже змінився. Завзято захищається. Все частіше чути українську мову, діють курси з її вивчення...

Звертаю увагу на чисту вимову, відсутність русизмів у спілкуванні. Слухаючи її, подумав: наскільки легше бути патріотом тут, у нас, чи на заході України, ніж таким людям на сході. Тим більшою повагою проймаєшся до них.

А читачки (саме читачки, бо читачів з різних причин не було, навіть дідуся мого віку) тим часом вишикувались у чергу за книжками. Як на мій погляд, «отоварились» усі присутні. Я вибрав собі «Далека блакитна далечина» (на більше у нинішніх «роздержавлених» журналістів не вистачає ні часу, ні коштів), бо, наскільки зрозумів з виступу авторки, там змальовано непрості автобіографічні моменти. Справді цікаво.

Микола КАВУН
Фото Вікторії ФРОЛОВОЇ

Подруги-волонтерки навчилися водити вантажівки

Дві подруги Віта Березовська та Інна Гармідер у Сервісному центрі МВС Вінницької області вдало склали іспити та отримали посвідчення водія на категорію С1, С. Про це повідомляє Головний сервісний центр МВС.

Віта Березовська втратила на війні свого чоловіка. «Я постійно тримаю зв'язок з побратимами чоловіка. Збираю все необхідне та передаю на фронт, — розповідає пані Віта. — У легковий автотранспорт багато не візьмеш. Завжди треба було шукати, хто і чим доставить необхідне для наших захисників».

Інна Гармідер з дитинства цікавилася великогабаритним авто-

транспортном, а з недавнього часу мріяла вже й сісти за кермо такого авто. Мрія здійснилася.

Подруги планують продовжувати волонтерську справу, але переконані, що відтепер, маючи посвідчення водіїв на керування автотранспортом категорії С, зможуть оперативніше доставляти необхідну допомогу.

«Зі збробою чи без. Сьогодні українці змінюють ставлення до себе у світі. А українські жінки посилюють свій статус у суспільстві, долаючи сформовані століттями гендерні стереотипи. Бажаємо усім миру!», — зазначили у Сервісному центрі МВС

Попався на збуті наркотичних засобів

Тримання під вартою — обрано підозрюваному у незаконному збуті наркотичних засобів.

За процесуального керівництва Могилів-Подільської окружної прокуратури 19-річному жителю одного з селищ Могилів-Подільського району повідомлено про підозру у незаконному придбанні, зберіганні з метою збуту, а також незаконному збуті наркотичних засобів, вчиненому за попередньою змовою групою осіб (ч. 2 ст. 307 КК України).

За даними слідства, підозрюваний упродовж тривалого часу займався продажем наркотичного засобу - канабісу. Після чергового збуту наркотичного засобу зловмисника затримано. У межах досудового розслідування у ході санкціонованих обшуків виявлено та вилучено наркотичні засоби, предмети для їхнього виготовлення і пакування.

За результатами розгляду слідчим суддею Могилів-Подільського міськрайонного суду Вінницької області клопотання сторони обвинувачення до підозрюваного застосовано запобіжний захід у виді тримання під вартою, строком на 60 діб.

У разі доведення винуватості у скоєнні інкримінованого кримінального правопорушення перед су-

дом підозрюваному загрожує покарання у виді позбавлення волі на строк до 10 років з конфіскацією майна.

Нагадаємо, відповідно до ст. 62 Конституції України, особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вина не буде доведена в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

Вікторія ЗАГОРОДНЮК, прокурор Могилів-Подільської окружної прокуратури

На Вінниччині перейменували ще вісім населених пунктів

Верховна Рада України 19 вересня ухвалила постанову про перейменування низки населених пунктів. У нашій області на цьому етапі вісім таких змін.

За відповідне рішення проголосував 281 народний депутат. Загалом в різних областях України буде перейменовано 4 райони, 10 міст, 56 селищ та 262 села. Одні назви змінено тому, що вони містять символіку російської імперської політики, інші — тому, що вони не відповідають стандартам державної мови та чинного правопису.

Так, на Вінниччині для приведення у відповідність до чинних стандартів української мови перейменовують село Дорожнє Вінницького району на село Дорожнє, село Дзигівка Могилів-Подільського району — на село Дзигівка, також село Ольгине Хмільницького району — на село Ольжине. Як бачимо, в цих випадках ухвалено лише «косметичні» зміни в одній літері.

А з метою позбавлення від російського імперського минулого село Некрасове Вінницького району змінює назву на село Юзвин; село Красне Тульчинського району — на село Щасливе; селище Пестеля Тульчинського району — на селище Кільтява; село Суворовське Тульчинського району —

на село Подільське; селище Первомайське Хмільницького району — на селище Постолове.

Отже, такими змінами Україна відновлює історичну справедливість і позбувається комуністичної та імперської пропаганди, що була закладена в назвах населених пунктів, нав'язаних нам протягом тривалого періоду російської окупації.

До речі, цим рішенням парламенту змінюються назви і низки міст України. Так, у Дніпропетровській області (перейменувати її на Дніпровську в народних обранців іще руки не дійшли) м. Новомосковськ

змінює назву на місто Самар, місто Першотравенськ Синельниківського району перейменовано на місто Шахтарське; у Луганській області місто Первомайськ Алчевського району перейменовано на місто Сокологірськ, місто Сєвєродонецьк перейменовано на місто Сіверськодонецьк, а місто Молодогвардійськ — на місто Отаманівка; у Львівській області місто Червоноград перейменовано на місто Шептицький; у Черкаській області місто Ватутіне Звенигородського району перейменовано на місто Багачеве тощо.

Спілкування з чотирилапими «терапевтами»

стане частиною реабілітації поранених бійців, що лікуються у Вінниці

У поліцейському кінологічному центрі нещодавно з'явився новий вихованець — лабрадор Арні. Він приїхав з Одеси і вже активно проходить підготовку. Перше знайомство «чотирилапого терапевта» з пораненими бійцями, які перебувають на лікуванні у відомчому шпиталі Вінниці, планується найближчим часом.

Психологи проаналізували, які методи реабілітації викликають у поранених найбільш позитивні реакції, та дійшли висновку, що першість займає лікування із залученням собак. Спілкування і тактильний контакт з тваринами сприяють швидшому відновленню після важких травм, підтримують людей, що перебувають у стресі та депресивних станах. Цей метод реабілітації (каністерапія як один із різновидів анімалотерапії, тобто терапії за участі тварин) активно використовується в ро-

боті з пораненими військовими у західних країнах і вже набирає обертів також в Україні.

У кінологічному центрі поліції Вінницької області каністерапія тільки впроваджується, тож службовий лабрадор стане першим таким реабілітологом. Упевнені, що у нього все вийде, адже в Арні досвідчена кінологиня, яка знає професійний підхід до службових собак.

Поліцейський лабрадор — молодий пес, йому 1 рік і 4 місяці. Щоб стати собакою-терапевтом, він пройшов спеціальний відбір. Для каністерапії собака повинен

любити людей та спілкування з ними, бути життєрадісним, керуваним — реагувати на стоп-сигнали та команди кінолога, не бути агресивним.

«Зараз він проходить навчання, і ми на першому етапі — соціалізації. Багато часу проводимо серед людей, гуляємо в парках. Песик дуже лагідний, йому нічого й не треба, лише аби його хтось погладив і погрався. Після занять я сама відчуваю себе окриленою. Мої собаки дають мені відчуття, що я потрібна, тому впевнена, що Арні обов'язково впорається з навчанням й невдовзі простягне свою лапку допомоги і нашим пораненим захисникам та полегшить їхню реабілітацію», — розповідає тренера Арні Ірина Юрченко.

За інформацією відділу комунікації поліції Вінницької області

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО НАМІР
отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами

Повне та скорочене найменування суб'єкта господарювання: АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» (АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»)
Ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ: 40075815

Місцезнаходження суб'єкта господарювання, контактний номер телефону, адреса електронної пошти суб'єкта господарювання: Україна, 03150, м. Київ, вул. Єжи Гедройця, буд. 5, тел. +38 067 377 17 05, e-mail: andrey_makodzeba@sw.uz.gov.ua

Місцезнаходження об'єкта/промислового майданчика: Вимірвальна аналітична лабораторія АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» знаходиться за адресою: 23100, Вінницька обл. м. Жмеринка, вул. Тунельна, буд. 1.

Мета отримання дозволу на викиди: отримання дозволу на викиди для існуючого об'єкта.

Відомості про наявність висновку з оцінки впливу на довкілля, в якому визначено допустимість провадження планованої діяльності, яка згідно з вимогами Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» підлягає оцінці впливу на довкілля:
Відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» № 2059 від 23.05.2017 р. діяльність вимірвальної аналітичної лабораторії АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» не відноситься до видів планованої діяльності та об'єктів, які підлягають оцінці впливу на довкілля.

Загальний опис об'єкта (опис виробництва та технологічного устаткування):
Вимірвальна аналітична лабораторія, розташована в місті Жмеринка Вінницької обл. по вул. Тунельна, буд. 1, здійснює визначення показників та контроль якості питної води з водопровідних мереж міста Жмеринка.
Джерелами забруднення на підприємстві є: шафа витяжна хімічна.

Відомості щодо видів та обсягів викидів:
На території вимірвальної аналітичної лабораторії АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» наявне 1 організоване джерело викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, неорганізовані джерела викидів відсутні.
Від джерел підприємства в атмосферне повітря надходять такі забруднюючі речовини (т/рік): аміак (0,000336), натрію гідроксид (0,000002). Валовий викид забруднюючих речовин від усіх джерел підприємства становить 0,000338 т/рік.

Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва, що виконані або/та які потребують виконання.
Дане підприємство за ступенем впливу на забруднення атмосферного повітря належить до третьої групи об'єктів, виробництва та технологічне устаткування, на яких повинні впроваджуватися найкращі доступні технології та методи керування, на об'єкті відсутні.

Перелік заходів щодо скорочення викидів, що виконані або/та які потребують виконання.
Заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря — не передбачені.

Дотримання виконання природоохоронних заходів

щодо скорочення викидів.
Природоохоронні заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря — не передбачені.

Відповідність пропозицій щодо дозволених обсягів викидів законодавству:
Для джерел викидів та забруднюючих речовин, які підлягають нормуванню, встановлюються нормативи викидів забруднюючих речовин відповідно до наказу Мінприроди №309 від 27.06.2006 «Про затвердження нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел».

Для джерел викидів для речовин, на які не встановлені нормативи гранично допустимих викидів відповідно до цього наказу, встановлюються величини масової витрати в г/с.

Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають чинному законодавству.

Адреса обласної, Київської, Севастопольської міської держадміністрації, органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища, до якої можуть надсилатися зауваження та пропозиції громадськості щодо дозволу на викиди: Вінницька обласна військова адміністрація, що знаходиться за адресою: 21050, Вінницька обл., м. Вінниця, вул. Соборна, 70, тел.: 0-800-216-433, ел. пошта: oda@vin.gov.ua.

Строки подання зауважень та пропозицій: Зауваження та пропозиції громадськості щодо дозволу на викиди приймаються протягом 30 календарних днів з дати опублікування інформації в газеті.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО НАМІР
отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами

Повне та скорочене найменування суб'єкта господарювання: АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» (АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»)
Ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ: 40075815

Місцезнаходження суб'єкта господарювання, контактний номер телефону, адреса електронної пошти суб'єкта господарювання: Україна, 03150, м. Київ, вул. Єжи Гедройця, буд. 5, тел. +38 063 5034083, e-mail: shevchuk_n_p_bmeskd@sw.uz.gov.ua

Місцезнаходження об'єкта/промислового майданчика: Майданчик майстерні водопостачання та водовідведення АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» знаходиться за адресою: 22100, Вінницька обл., Хмельницький р-н, м. Козятин, вул. В'ячеслава Чорновола, буд. 20.

Мета отримання дозволу на викиди: отримання дозволу на викиди для існуючого об'єкта.

Відомості про наявність висновку з оцінки впливу на довкілля, в якому визначено допустимість провадження планованої діяльності, яка згідно з вимогами Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» підлягає оцінці впливу на довкілля:
Відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» № 2059 від 23.05.2017 р. діяльність майданчика майстерні водопостачання та водовідведення АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» не відноситься до видів планованої діяльності та об'єктів, які підлягають оцінці впливу на довкілля.

Загальний опис об'єкта (опис виробництва та технологічного устаткування):
Майстерня водопостачання та водовідведення, розташована в місті Козятин по вул. В'ячеслава Чорновола, буд. 20, здійснює підготовчі роботи для усунення аварійних ситуацій на мережах водопостачання та водовідведення, слюсарно-ремонтні роботи.

Джерелами забруднення на підприємстві є: зварювальний апарат ТДМ-401У2, металообробні верстати: токарні, фрезерні, заточувальні, свердлильні.

Відомості щодо видів та обсягів викидів:
На території майданчика наявні 3 джерела викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, з яких 1 організоване, 2 неорганізовані.

Від джерел підприємства в атмосферне повітря надходять такі забруднюючі речовини (т/рік): залізо та його сполуки (у перерахунку на залізо) (0,001001), манган та його сполуки (у перерахунку на діоксид мангану) (0,000106), речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (мікрочастинки та волокна), в т.ч. пил абразивний та пил металевий (0,202306). Валовий викид забруднюючих речовин від усіх джерел підприємства становить 0,203413 т/рік.

Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва, що виконані або/та які потребують виконання.
Дане підприємство за ступенем впливу на забруднення атмосферного повітря належить до третьої групи об'єктів, виробництва та технологічне устаткування, на яких повинні впроваджуватися найкращі доступні технології та методи керування, на об'єкті відсутні.

Перелік заходів щодо скорочення викидів, що виконані або/та які потребують виконання.

Заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря — не передбачені.

Дотримання виконання природоохоронних заходів щодо скорочення викидів.
Природоохоронні заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря — не передбачені.

Відповідність пропозицій щодо дозволених обсягів викидів законодавству:
Для джерел викидів та забруднюючих речовин, які підлягають нормуванню, встановлюються нормативи викидів забруднюючих речовин відповідно до наказу Мінприроди №309 від 27.06.2006 «Про затвердження нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел».

Для джерел викидів для речовин, на які не встановлені нормативи гранично допустимих викидів відповідно до цього наказу, встановлюються величини масової витрати в г/с.

Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають чинному законодавству.

Адреса обласної, Київської, Севастопольської міської держадміністрації, органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища, до якої можуть надсилатися зауваження та пропозиції громадськості щодо дозволу на викиди: Вінницька обласна військова адміністрація, що знаходиться за адресою: 21050, Вінницька обл., м. Вінниця, вул. Соборна, 70, тел.: 0-800-216-433, ел. пошта: oda@vin.gov.ua.

Строки подання зауважень та пропозицій: Зауваження та пропозиції громадськості щодо дозволу на викиди приймаються протягом 30 календарних днів з дати опублікування інформації в газеті.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО НАМІР
отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами

Повне та скорочене найменування суб'єкта господарювання: АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» (АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»)
Ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ: 40075815

Місцезнаходження суб'єкта господарювання, контактний номер телефону, адреса електронної пошти суб'єкта господарювання: Україна, 03150, м. Київ, вул. Єжи Гедройця, буд. 5, тел. +38 063 5034083, e-mail: shevchuk_n_p_bmeskd@sw.uz.gov.ua

Місцезнаходження об'єкта/промислового майданчика: Майданчик водопровідної насосної станції «Медведівка» АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» знаходиться за адресою: 22138, Вінницька обл., Хмельницький р-н, с. Медведівка, вул. Замостянська, буд. 12.

Мета отримання дозволу на викиди: отримання дозволу на викиди для існуючого об'єкта.

Відомості про наявність висновку з оцінки впливу на довкілля, в якому визначено допустимість провадження планованої діяльності, яка згідно з вимогами Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» підлягає оцінці впливу на довкілля:
Відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» № 2059 від 23.05.2017 р. діяльність водопровідної насосної станції «Медведівка» АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» не відноситься до видів планованої діяльності та об'єктів, які підлягають оцінці впливу на довкілля.

Загальний опис об'єкта (опис виробництва та технологічного устаткування):

Водопровідна насосна станція «Медведівка» здійснює водозабір з поверхневого джерела водоймища з р. Гнилоп'ять, очищення, знезараження та подачу питної води споживачам міста Козятин, а також визначення показників якості питної води у вимірвальної аналітичної лабораторії.

Джерелами забруднення на підприємстві є: установки хлорування ліній I-го та II-го підйому води, дизель-генератор, витяжна шафа вимірвальної аналітичної лабораторії.

Відомості щодо видів та обсягів викидів:
На території майданчика насосної станції наявні 4 джерела викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, з яких 3 — організовані та 1 — неорганізоване.

Від джерел підприємства в атмосферне повітря надходять такі забруднюючі речовини (т/рік): речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (0,000245), оксиди азоту (оксид та діоксид азоту) в перерахунку на діоксид азоту (0,006811), азоту (1) оксид [N2O](0,000261), аміак (0,000288), сірки діоксид (0,009803), оксид вуглецю (0,004157), вуглецю діоксид (7,712946), вуглеводні насичені C12-C19 (розчинник РПК-26511 та ін.) у перерахунку на сумарний органічний вуглець (0,005222), метан (0,000313), хлор та сполуки хлору (у перерахунку на хлор) (0,000183), натрію гідроксид (0,000001). Валовий викид забруднюючих речовин від усіх джерел підприємства становить 7,74023 т/рік.

Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва, що виконані або/та які потребують виконання.
Дане підприємство за ступенем впливу на забруднення атмосферного повітря належить до третьої групи об'єктів, виробництва та технологічне устаткування, на яких повинні впроваджуватися найкращі доступні технології та методи керування, на об'єкті відсутні.

Перелік заходів щодо скорочення викидів, що виконані або/та які потребують виконання.
Заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря — не передбачені.

Дотримання виконання природоохоронних заходів щодо скорочення викидів.
Природоохоронні заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря — не передбачені.

Відповідність пропозицій щодо дозволених обсягів викидів законодавству:
Для джерел викидів та забруднюючих речовин, які підлягають нормуванню, встановлюються нормативи викидів забруднюючих речовин відповідно до наказу Мінприроди №309 від 27.06.2006 «Про затвердження нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел».

Для джерел викидів для речовин, на які не встановлені нормативи гранично допустимих викидів відповідно до цього наказу, встановлюються величини масової витрати в г/с.

Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають чинному законодавству.

Адреса обласної, Київської, Севастопольської міської держадміністрації, органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища, до якої можуть надсилатися зауваження та пропозиції громадськості щодо дозволу на викиди: Вінницька обласна військова адміністрація, що знаходиться за адресою: 21050, Вінницька обл., м. Вінниця, вул. Соборна, 70, тел.: 0-800-216-433, ел. пошта: oda@vin.gov.ua.

Строки подання зауважень та пропозицій: Зауваження та пропозиції громадськості щодо дозволу на викиди приймаються протягом 30 календарних днів з дати опублікування інформації в газеті.

Головний редактор Юлія ТОМАЩУК, т. (066)-895-30-93
Засновник - Трудовий колектив редакції.
Видавець - ТОВ «Редакція газети «Вінниччина». Реєстраційне свідоцтво ВЦ №990-348-ПР, видане Головним територіальним управлінням юстиції у Вінницькій області 16 січня 2018 р.
Передплатний індекс 91672

ВЛАСНІ КОРЕСПОНДЕНТИ: Віктор ЗЕЛЕНЮК (Бар, Мур, Курилівці, Жмеринка) - (096) 603-66-78; Микола КАВУН (Іллінці, Липовець, Немирів, Оратів) - (096) 398-28-55.
Юридична адреса: 21100, м.Вінниця, Хмельницьке шосе, 7
Поштова адреса: 21100, м.Вінниця, вул. Визволення, 8, каб. 22, e-mail: vinnichina-gazeta@ukr.net

Розрахунковий рахунок: №UA593204780000026008924431157 у ПАТ АБ «Укргазбанк» м. Києва, МФО 320478, ЄДРПОУ 02471614.
Контактні телефони: (098)-124-53-92 - «гаряча лінія»; приймальня головного редактора - 66-13-36 (факс); головний редактор - 068-590-46-22; творчий відділ (журналісти) - 66-05-92; рекламно-комерційний, бухгалтерія - (0432) 66-05-25.

➤ Редакція може публікувати в порядку обговорення статті, не поділяючи точки зору автора.
➤ Автори надрукованих матеріалів відповідають за добір і точність наведених фактів і даних, інших відомостей. За зміст реклами відповідають рекламодавці.
➤ Передрук без погодження з редакцією «Вінниччини» не дозволяється.
➤ *** Позначаються матеріали, які друкуються на правах реклами.

Номер виготовлений у КЦ редакції газети «Вінниччина». Віддрукований у друкарні ТОВ «Діва-К», м. Вінниця, вул. Пугачова, 1, e-mail: druk33@ukr.net.
Тираж - 3084 прим. Зам. 37874.

Здрастуй, осінь, подруго й порадице

ніякого: все залежить від того, наскільки мрії збігаються з дійсністю...

Навчаючись на філософському факультеті Київського держуніверситету імені Т. Г. Шевченка, Олександр Станіславович мріяв присвятити себе науці, а по закінченні вишу поринув у вир практичних справ: інспектор відділу освіти, директор школи, завідувач районним відділом культури, кілька років на виборних посадах. Потім — безробітний.

Здається, доля ніколи не була до нього поблажливою, та саме на таких крутих виражах і гартуються характери, які вирізняють особистості поміж інших. Уже майже чверть віку очолює О. Колкевич будинок-інтернат і по праву вважає свою теперішню посаду не роботою, а покликанням.

Його ентузіазм, щоденне прагнення робити добро передаються всьому колективу. Саме тому в цьому будинку на околиці Тиврова завжди по-домашньому затишно і привітно.

Про будні і свята надійного прихистку для зболених самотністю сердець ми не раз розповідали на шпальтах «Вінниччини», а про його директора, сповненого наснагою творення, з упевненістю можна сказати відомими словами поета: «Ні, він зовсім іще не заповнив золоті анкети життя...».

Раїса НІКОНОВА,
кор. журналу «Соціальний захист»

Тиврівська громада

Для когось осінь - це прощання з літом, для інших — це букет барвистих квітів, у якому більше сподівань, ніж спогадів.

- Осінь завжди сповнена для мене філософією пізнання і себе, і світу, - зізнається наш співрозмовник, - може, й тому, що прийшов у життя саме о цій порі, з початком жовтня...

Кожна осінь для Олександра Колкевича — директора Тиврівського будинку-інтернату, особлива, бо разом із позолотою першого падолисту і терпкою звабою відцвітаючих квітів він щораз переходить місточком у зрілість, посміхаючись вітрам своєї молодості. Привітно чи

Барвисті вишивки майстрині Тетяна Кравець із села Баланівка Бершадської громади вже понад сім десятиліть займається вишиванням

Тетяна Василівна любов до вишивання, творчу фантазію успадкувала від бабусі і матері, вишивали і мамині сестри. Ще пам'ятає, як колись ходили на годенки, на яких жінки снували пряжу, вишивали, дерли пір'я тощо. Робили або кожна на себе, або всі на користь когось із групи по черзі. Це була своєрідна форма дозвілля.

Вже багато років весь свій вільний час майстриня присвячує улюбленому заняттю. Вона майстерно й залюбки вишиває серветки, наволочки, рушники, скатерки, сорочки, ікони, картини... Узори бере з малюнків, придумує і власні. Був період, коли вона активно вишивала портрети письменників, поетів, літературних героїв.

Роботу насамперед благословляє. У понеділок-вівторок підбирає полотно, нитки, заготовляє інші матеріали, а вже в чистий четвер починає вишивати.

— Задовolenня отримую при цьому — словами не передати, — стверджує майстриня. — Хочу вишивати день і ніч, не вистачає часу. Я живу цим. Вишиття — це моє життя. Кажуть, із швачки не буде багачки, а я рада, що дуже багато друзів маю.

Роботи талановитої майстрині ручної вишивки демонструвалися на телебаченні, її самобутня творчість представлена в народному музеї

історії села Баланівка, у Бершадському краєзнавчому музеї, в обласному центрі. Рукодільні твори Тетяни Кравець регулярно експонуються на виставках робіт народного декоративно-прикладного мистецтва, художніх ремесел. І завжди отримують високу оцінку глядачів, адже захоплюють досконалою композицією, багатоманітною орнаментикою, гармонійним поєднанням кольорів.

Оселя Тетяни Василівни з роками перетворилася на своєрідний музей, експонати якого — вишиті її руками вироби, але більшість своїх робіт жінка подарувала рідним, друзям, знайомим. Вони є у приватних колекціях, зокрема, у Житомирі, Одесі, Херсоні, Грузії, Португалії, Польщі, Ізраїлі...

Варто зазначити: декілька років тому в області проходила квітучо-мистецька акція «Вишивана доля Вінниччини». Найкращі вишивальниці з кожного району області по черзі мережили рушник, який демонстрували і в Національному палаці «Україна», коли проходили творчий звіт Вінницької області в рамках заключного етапу Фестивалю мистецтв України. Так от, до участі у створенні унікального рушника запросили з Бершадщини саме Тетяну Кравець. Можна згадати і те, як

кращі майстрині-вишивальниці області в рамках Всеукраїнського проєкту «Єдина Україна: Схід і Захід разом» доїхали до Всеукраїнської «рушникової доріжки» рушник від Вінниччини. Бершадщину серед інших запрошених теж представляла Тетяна Василівна. Вона неодноразово брала участь у славнозвісних мистецьких святах, організованих відомою тележурналісткою Ганною Секрет у Правилівці Оратівського району, в обласному мистецькому фестивалі «Мамину сорочку до серця пригорну» у Клеmbівці Ямпільського району...

Тетяна Кравець рада, що у неї є продовжувачі її справи. Секрети творчості народного мистецтва охоче передають донька Наталія та внучки Світлана і Людмила, яких об'єднує ще й любов до вишивання, бажання творити прекрасне. Кожна з них вже має свій доробок старовинного ремесла. Тішитися майстриня п'ятьма правнуками. Радіє, коли вони заходять до хати й кажуть: «Бабусю, будемо вишивати».

Тетяна Василівна любить красу, на її подвір'ї радують око айстри, чорнобривці, троянди, хризантеми, мальви та інші квіти.

Тетяна Кравець просто не уявляє свого життя без голки, нитки і полотна, на якому веселою барв грають візерунки. Вона завжди у творчому пошуку. Сподіваємося, що її невтомні руки й надалі творитимуть шедеври подільської вишивки.

Василь ВЕРБЕЦЬКИЙ
Фото автора і з архіву Тетяни КРАВЕЦЬ

Кросворд «Музичний калейдоскоп»

Склав Василь ВЕРБЕЦЬКИЙ

По горизонталі: 6. Хор співаків, а також змішаний ансамбль із співаків та музикантів. 7. Одна з кількох мелодій музичного твору. 8. Музичний твір чи окрема його партія, які виконує один інструмент або один співак. 10. Жанр сучасної естрадної пісні оповідного характеру. 13. Метрична музична одиниця — кожна з рівних за тривалістю частин, на які поділяється музичний твір за числом ритмічних наголосів у ньому. 14. Закінчений за будовою епізод в опері, ораторії, кантаті, що виконується одним співаком у супроводі оркестру. 15. Народна ліро-епічна пісня, що виконується сольним співом-декламацією у супроводі кобзи, бандури або ліри і має нерівномірну будову вірша. 16. Урочиста пісня, прийнята як символ державної або класової єдності. 17.

Парний танець англійського походження. 18. Багатострунний музичний інструмент. 21. Строфа, частина пісні. 24. Довга вузька частина струнних інструментів, вздовж якої натягнуті струни. 25. Нотний знак, що скасовує бемоль або дієз, відновлюючи основне звучання ноти. 26. Мистецтво, що відображає дійсність у художньо-звукових образах.

По вертикалі: 1. Дерев'яний духовий музичний інструмент низького тембру з конічним каналом і подвійною тростиною. 2. Музичний твір, що має енергійний, чіткий ритм і такт, який відповідає розміреній ході. 3. Велика вдосконалена гармонія із складною системою ладів. 4. Мідний духовий інструмент. 5. Збірна музична п'єса, в якій поєднано популярні мелодії пісень, танців, оперних арій. 9. Звуковий

інтервал із восьми тонів між однойменними звуками гами. 11. Назва музичного твору або його частини, що виконується повільно. 12. Гнучка, пружна, туго натягнена нитка (металева, жильна) в музичних інструментах, що при коливанні створює звуки. 14. Стри, коли всі квитки на виставу, концерт продані. 19. Слова пісні, що повторюються після кожного куплета. 20. Стиль популярної танцювальної музики другої половини 1970-их років. 21. Предмет викладання в деяких спеціальних навчальних закладах. 22. Знак у вигляді дуги над нотами, який означає, що треба грати зв'язно, безвідривно. 23. Ступінь швидкості виконання музичного твору.

Відповіді на кросворд:

По горизонталі: 6. Клас. 22. Ліра. 23. Темп. 14. Аншлаг. 19. Рефен. 20. Діско. 9. Октава. 11. Адажіо. 12. Стрва. Марш. 3. Баян. 4. Горп. 5. Попурі. **По вертикалі:** 1. Фатот. 2. Гриф. 25. Бекар. 26. Музика. 17. Шейк. 18. Арфа. 21. Куплет. 24. Такт. 14. Арія. 15. Дума. 16. Гімн. 8. Соло. 10. Шасон. 13. **По діагоналі:** 6. Капела. 7.

